

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM OPĆINE DOBOJ ISTOK

2022 - 2027

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM OPĆINE DOBOJ ISTOK 2022 - 2027

Mart, 2022. godine.

IZDAVAČ

Općina Dobož Istok
TrgAljelzetbegovića 1
74207 Klokoćnica, Dobož Istok
web: www.opcinadobojistok.ba

**ČLANOVI RADNE GRUPE ZA IZRADU PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM
OPĆINE DOBOJ ISTOK, 2022- 2027****AUTOR**

Općina Dobož Istok Damir Avdaković, Općina Dobož Istok
Rasim Sofić, JKP "Čisto" d.o.o. Dobož Istok

STRUČNA PODRŠKA

JürgHeldstab, Forderverein Švicarska
Džemila Agić, Centar za ekologiju i energiju
Vanja Rizvić, Centar za ekologiju i energiju

OSTALI ČLANOVI RADNE GRUPE:

Općina Banovići Adem Mostarlić, Općina Banovići
Mersudin Huskanović, Općina Banovići
Denis Mekić, JP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Banovići

Općina Kladanj Denis Čamdžić, Općina Kladanj
Zlatan Imamović, JP "Komunalac" d.d. Kladanj

Opština Osmaci Ismet Mehinović, Opština Osmaci
Mladen Popović, JKP "Rad-Spreča" Osmaci

Opština Šekovići Slaviša Sokić, Opština Šekovići
Ljubomir Krnjić, Opština Šekovići

Opština Petrovo Nevena Petković, Opština Petrovo

SADRŽAJ

1	UVOD	9
2	OSNOVNI PODACI O OPĆINI, BROJU DOMAĆINSTAVA I PRIVREDNIH SUBJEKATA UKLJUČENIH U ODVOZ OTPADA	11
2.1	Opće karakteristike područja općine Doboj Istok	11
2.1.1	Geografski položaj i prirodne karakteristike	11
2.1.2	Geomorfološke karakteristike	12
2.1.3	Demografske karakteristike i kretanja, uključujući stanje dijaspore	12
2.1.4	Pregled stanja i kretanja u ekonomiji uključujući i potencijale i učešće dijaspore	14
2.1.5	Stanje javne infrastrukture i javnih usluga	18
2.1.5.1.	<i>Putevi</i>	18
2.1.5.2	<i>Vodosnabdjevanje</i>	19
2.1.5.3	<i>Kanalizaciona mreža</i>	19
2.1.5.4	<i>Upravljanje otpadom</i>	20
2.2.	Odnos ruralnog i urbanog dijela općine i broj korisnika	21
3	PRAVNI OKVIR U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM	23
3.1	Zakonski i planski dokumenti upravljanja otpadom	23
3.1.1	Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine	23
3.1.2	Zakon o upravljanju otpadom	23
3.1.3	Federalna strategija upravljanja otpadom	24
3.1.4	Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017	25
3.1.5	Zakon o komunalnim djelatnostima	26
3.1.6	Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020	27
3.1.7	Odluka o komunalnom redu općine Doboj Istok	27
3.1.8	Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP) 2012-2018	28
3.1.9	Strategija razvoja općine Doboj Istok 2021. – 2027	28
3.2.	Ostali relevantni propisi iz oblasti upravljanja otpadom	29
4	INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM	31
5	OBAVEZE OPĆINE KOJE PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE	33
6	POSTOJEĆE STANJE UPRAVLJANJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE	35
6.1	Vrste i količine otpada na području općine Doboj Istok	35
6.1.1	Vrste otpada koji nastaje na području općine	35
6.1.2	Količine i sastav otpada koji nastaje na području općine	36
6.1.3	Količine zelenog otpada sa javnih površina koji nastaje na području općine	36
6.1.4	Količine specijalnog otpada	36
6.2	Postojeći kapaciteti za prikupljanje i odvoz otpada	37
6.2.1	Opremljenost za pružanje usluge prikupljanja i odvoza otpada	37
6.2.2	Program odvoza i deponovanja komunalnog otpada na području općine	38
6.2.3	Program odvoza krupnog otpada	41
6.2.4	Građevinski i inertni otpad	41
6.2.5	Sakupljanje specijalnog otpada	41
6.3	Postojeća infrastruktura za upravljanje komunalnim otpadom	42

6.3.1	Deponija	42
6.3.2	Selektivno odlaganje otpada	42
6.3.3	Operateri i firme koje su uključene u selekciju otpada i recikliranje	42
6.4	Finansiranje sistema upravljanja otpadom	42
6.4.1	Ostvarenje prihoda i rashoda	42
6.4.2	Cijene odvoza otpada i raspodjela sredstava i naplativost	43
7	INFORMIRANJE JAVNOSTI	47
7.1	Javna svijest, edukacija i komunikacija s javnošću	47
8	TEMELJNA NAČELA I OPĆI POSTUPCI UPRAVLJANJA OTPADOM	49
8.1	Plansko razdoblje	49
8.2	Prioriteti upravljanja otpadom	49
8.3	Osnovna načela upravljanja otpadom	50
9	ANALIZA PROBLEMA, PREPORUKE I ZAKLJUČCI	53
9.1	Analiza problema i preporuke	53
9.1.1	Institucionalni i pravni problem	53
9.1.2	Infrastrukturni problem	53
9.1.3	Deponija i problemi na deponiji	53
9.1.4	Divlje deponije	54
9.1.5	Sortirnica otpada	54
9.1.6	Krađa sirovina	54
9.1.7	Cijena odvoza otpada (finansijski problemi)	54
9.1.8	Pokrivenost odvozom otpada	54
9.1.9	Otpad za koji nije nadležna Općina	55
9.1.10	Javna svijest i rad sa NVO i medijima	55
9.2	Zaključak	55
10	STRATEŠKI, OPERATIVNI CILJEVI I VREMENSKI PLAN ZA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE ZA PERIOD 2022 – 2027	59
11	AKCIONI PLAN	61
12	MONITORING IMPLEMENTACIJE	69

POPIS TABELA:

Tabela 1: Kretanje broja stanovnika na teritoriji općine	9
Tabela 2: Prirodni priraštaj stanovništva (broj rođenih i umrlih) na teritoriji općine Doboj Istok.....	10
Tabela 3: Starosna struktura stanovništva Doboj Istok.....	10
Tabela 4: Nacionalna struktura stanovništva općine prema popisu 2013. godine	10
Tabela 5: Dijaspore općine Doboj Istok.....	11
Tabela 6: Broj aktivnih privrednih subjekata.....	11
Tabela 7: Broj registriranih aktivnih samostalnih radnji i broj zaposlenih	13
Tabela 8: Pokazatelji uvoza i izvoza.....	14
Tabela 9: Prosječna neto plaća u općini Doboj Istok.....	14
Tabela 10: Cestovna mreža na području općine	15
Tabela 11: Odvoz otpada na području općine.....	17
Tabela 12: Popis MZ sa brojem stanovnika, brojem domaćinstava i pokrivenošću odvozom otpada	18
Tabela 13: Pregled ciljeva i indikatora iz Federalne strategije koji su mjerodavni za općine	22
Tabela 14: Operativni ciljevi za komunalni otpad – Strateški cilj 1	22
Tabela 15: Operativni ciljevi za komunalni otpad – Strateški cilj 2	22
Tabela 16: Obaveze općina u skladu sa Federalnim planom upravljanja otpadom	23
Tabela 17: Institucije koje imaju nadležnost vezane za otpad	28
Tabela 18: Vozila za odvoz otpada	35
Tabela 19: Analiza rada vozila (pređeni kilometri, utrošeno gorivo i prevezeni otpad)	35
Tabela 20: Pregled ulica sa pokrivenošću odvozom po MZ, broja korisnika po ulicama i brojem odvoza	36
Tabela 21: Pregled prihoda i rashoda za djelatnost otpada sa 30.06.2021.	40
Tabela 22: Cijene usluge odvoza otpada za domaćinstva	41
Tabela 23: Cijene usluge odvoza otpada za privredne subjekte po količini.....	41
Tabela 24: Cijene usluge odvoza otpada za privredne subjekte pretplata	41
Tabela 25: Strateški ciljevi i mjere za planski period.....	56
Tabela 26: Opis mjera i aktivnosti za planski period	58
Tabela 27: Finansijski pregled Plana upravljanja otpadom 2022 – 2027. godina	60
Tabela 28: Zbirni finansijski pregled Plana po izvorima finansiranja	63

1. UVOD

Razlog donošenja ovog općinskog Plana upravljanja otpadom je proistekao iz zakonske obaveze i na osnovu njega će se planirati aktivnosti i ulaganja sa ciljem pronalaženja najboljih opcija za upravljanje otpadom.

Plan upravljanja otpadom općine Doboj Istok je urađen za period od 2022. do 2027. godine i njim se određuju ciljevi upravljanja otpadom u skladu sa ukupnim privrednim, društvenim i kulturnim razvojem na tom području, kao i definiraju uslovi neophodni za održivi sistem upravljanja otpadom na području općine, za period od 6 godina. Tokom realiziranja Plana mogu se vršiti određena prilagođavanja u skladu sa izmijenjenim uslovima, te uz uvažavanje vremenskih i ekonomskih ograničenja. Plan daje pregled ekonomskih i investicijskih zahtjeva koji se postavljaju pred sektor upravljanja otpadom, te načine za finansiranje sistema upravljanja otpadom (sakupljanje, razdvajanje i tretman pojedinih vrsta otpada). Osim identificiranja vrsta i količina otpada, Plan upravljanja otpadom analizira i načine za njihovo upravljanje, te predviđa potrebne kapacitete sistema za sakupljanje i tretman otpada. Osnovni cilj izrade Plana upravljanja otpadom je pregled vrsta i tokova otpada i opcija tretmana otpada. Osim pregleda vrsta i količina otpada, Plan upravljanja otpadom analizira i načine za njihovo upravljanje i predviđa potrebne kapacitete sistema za sakupljanje i tretman otpada.

Plan upravljanja otpadom općine Doboj Istok je usaglašen sa Federalnim planom upravljanja otpadom 2012–2017, Strategijom upravljanja otpadom FBiH, koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša FBiH 2008-2018 i Planom upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015- 2020. Iako primjena propisa i zahtjeva EU još nije obavezujuća, Plan upravljanja otpadom općine Doboj Istok je najvećim dijelom usaglašen sa odgovarajućom legislativom EU, koja se odnosi na oblast upravljanja otpadom.

Za razliku od entitetskog i kantonalnog plana upravljanja otpadom, koji su više strateškog karaktera, Plan upravljanja otpadom općine Doboj Istok je akcijski orijentiran. On predstavlja operativni plan sa detaljnim opisima postojećeg sistema za upravljanje otpadom (npr. sistema sakupljanja otpada, postrojenja za obradu, i dr.), te mjerama koje teže unaprjeđenju postojećih sistema kako bi se dostigli strateški ciljevi iz dokumenata višeg reda.

Za realizaciju aktivnosti iz Plana je potrebno obezbjeđivati sredstva u općinskom bužetu u narednih 6 godina, kao i tražiti mogućnosti finansiranja sa drugih nivoa vlasti i drugih izvora.

U cilju što kvalitetnije izrade i stručne pomoći u izradi ovog Plana upravljanja otpadom, načelnik Općine Doboj Istok je u sklopu programa "Održivo upravljanje otpadom" sklopio Sporazum o međusobnoj saradnji sa Centrom za ekologiju i energiju Tuzla, broj 01–04–18/21 dana 19.03.2021. godine. Rješenjem broj 01-04-02-7/21 od 18.03.2021. godine imenovao je i radnu grupu za saradnju sa Centrom za ekologiju i energiju Tuzla u cilju izrade Plana upravljanja otpadom.

U radnu grupu su imenovani:

1. Damir Avdaković, ispred Općine Doboj Istok
2. Rasim Sofić, ispred JKP "Čisto" d.o.o.

OSNOVNI PODACI O OPĆINI, BROJU
DOMAĆINSTAVA I PRIVREDNIH SUBJEKATA
UKLUČENIH U ODVOZ OTPADA

2. OSNOVNI PODACIO OPĆINI, BROJU DOMAĆINSTAVA I PRIVREDNIH SUBJEKATA UKLJUČENIH U ODVOZ OTPADA

2.1 OPĆE KARAKTERISTIKE PODRUČJA OPĆINE

2.1.1 Geografski položaj i prirodne karakteristike

Općina Doboj Istok, površine 41 km², nalazi se na području sjeveroistočne BiH i pripada Federaciji Bosne i Hercegovine. Također pripada makroregiji peripanonske Bosne, u okviru posavsko-sprečko-majevičko-donjodrinske mezoregije. Na osnovu svog geografskog položaja i u poljoprivrednom smislu se nalazi u žitorodnom (ravničarskom) rejonu.

Općina Doboj Istok je administrativni, privredni i kulturni centar 5 mjesnih zajednica i smještena je u Tuzlanskom kantonu. Svojim dužim dijelom, granica općine se prostire u pravcu istok-zapad. Sa južne strane granicu čini rijeka Spreča, na zapadu ide preko brda Barakovac, Rudine i Becanj, odakle se spušta prema rijeci Lukavici. Na sjeverozapadu se graniči sa naseljem Sjenina Rijeka (granica sa opštinom Doboj). Na sjeveru se graniči sa naseljem Lukavica, a na istoku sa naseljem Stjepan Polje (granica sa općinom Gračanica).

S obzirom da kroz općinu prolazi jedan od najfrekventnijih magistralnih puteva, M-4 Doboj-Tuzla-Zvornik, ovo područje ima izrazito povoljan saobraćajni položaj. Pomenuti magistralni put povezuje četiri općinska naselja, a također ovaj putni pravac omogućava dobre veze sa centrom kantona, odnosno Tuzlom. Najbliža željeznička stanica nalazi se na pruzi Doboj-Tuzla i udaljena je od općine 1,5 km, dok je najbliži aerodrom Aerodrom Dubrave, udaljen 57 km od općine. Udaljenost općine od auto-puta M5 je 4 km što općini daje povoljan geostrateški položaj.

Općina se nalazi u Sprečanskoj dolini i na obroncima planine Trebave, te se na osnovu toga mogu izdvojiti dvije tektonske jedinice: planinski horst Trebave i Sprečanska depresija. S obzirom na geografski položaj, općina Doboj Istok pripada holarktičkom flornom carstvu eurosibirskoj flornoj regiji, srednjoevropskoj vegetacijskoj zoni, a u užem smislu oblasti peripanonskih predjela Bosne. U širem smislu, prostor općine Doboj Istok u potpunosti pripada slivu Crnog mora. Glavne vodotoke na području općine predstavljaju rijeka Spreča i rijeka Lukavica, sa manjim brojem potoka. Površina vode dijela vodotoka rijeke Spreče na dionici kroz općinu Doboj Istok iznosi 0,4 km², a dužina je 1,3 km. Površina voda rijeke Lukavička Rijeka, na dionici kroz općinu Doboj Istok, iznosi 0,03 km², a dužina je 2,26 km. Površina bujičnih i povremenih vodotokapotoka iznosi 0,16 km².

U klimatskom pogledu ovo područje se nalazi u južnom dijelu sjevernog umjerenog klimatskog pojasa tj. umjereno kontinentalne klime sa prosječnom godišnjom temperaturom zraka od 10,6°C. Prema Köppenovoj klasifikaciji klimata područje općine ima odlike Cfb klimata (umjereno topla i vlažna klima sa toplim ljetom). Općina se nalazi na prostoru koje je gotovo jednako podložno uticaju toplih i vlažnih zračnih masa sa Atlantika i suhog hladnog kontinentalnog zraka iz unutrašnjosti Azije.

Federalni zavod za programiranje radi godišnje socioekonomske pokazatelje u FBiH u kojima je sadržan i rang razvijenosti općina u FBiH. Uzimajući u obzir kriterije Federalnog zavoda za programiranje koji utiču na rang razvijenosti općina (prihod od poreza na dohodak, stepen zaposlenosti, kretanje stanovništva, učešće starog stanovništva, stepen obrazovanja stanovništva) općina Doboj Istok je po stepenu razvijenosti rangirana na 48 mjestu od ukupno 166 općina u BiH i spada u III grupu razvijenih

općina. Po istim kriterijumima, od 13 općina na Tuzlanskom kantonu općina Doboj Istok je rangirana na 7 mjestu.

Ostaci materijalne kulture, stećci i nišani govore da je ovaj prostor bio naseljen i u srednjem vijeku. Historijski dokumenti navode da se 1528. godine prvi put napismeno spominjunaselja: Brijesnica i Klokočnica, a 1533. godine Lukavica i Stanić Rijeka, pod tadašnjim nazivom "Stanovi". Najviše historijske zaostavštine na području općine su iz perioda turske vladavine, te skoro u svakom naselju postoje turska groblja, javne česme i drugi sakralni objekti.

2.1.2 Geomorfološke karakteristike

Reljef općine Doboj Istok je brdovito-brežuljkasto-nizijski. Brdoviti reljef zahvata zatalasanu podgorinu planine Trebave koja se lagano spušta u dolinsku ravan rijeke Spreče. Veće kote na području općine su: Stijene (472 m), koje se nalaze su sjeveroistočnom dijelu općine, Hrkoj (471 m) u sjeverozapadnom, te Vajzovača (459 m) na sjevernom dijelu općine. Najniži dijelovi nalaze se u dolini rijeke Spreče na 138 metara nadmorske visine. Visinski područje je locirano između 100-500 m nadmorske visine, sa većim procentom nagiba do 15%. Prosječna nadmorska visina općine iznosi 310,5 m. Najveći visinski interval iznosi 317 m.

2.1.3 Demografske karakteristike i kretanja, uključujući stanje dijaspore

Prema konačnim rezultatima Popisa stanovništva u Bosni i Hercegovini 2013, na području općine Doboj Istok živi 10.248 stanovnika, i to 5.061 muškarac i 5.187 žena. Stanovništvo općine Doboj Istok je raspoređeno u 5 naselja, od kojih su najmnogoljudnija MZ Klokočnica, MZ Brijesnica Velika i MZ Brijesnica Mala. Gustina naseljenosti općine je 241 stanovnik / km².

Analizom zvaničnih statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku, a posmatrajući period 2013-2019. godine, uočava se smanjenje broja stanovnika za 369 ili 3,6%. Najveće smanjenje broja stanovnika zabilježeno je 2018. godine kada je u odnosu na godinu ranije pad iznosio 94 stanovnika ili nešto manje od 1% ukupnog stanovništva općine. Razlog ovog smanjenja stanovništva je pad nataliteta stanovništva i odlazak mladih porodica u zemlje zapadne Evrope, Amerike i Australije. Općina Doboj Istok kroz posmatrani vremenski period ima više žena nego muškaraca u ukupnoj strukturi stanovništva što se može pripisati migracijama, odnosno pojavi da više muškaraca nego žena odlazi na rad u inostranstvo.

Tabela 1: Kretanje broja stanovnika na teritoriji općine

Godina	2013	2015	2016	2017	2018	2019
muški	5.061	5.022	4.982	4954	4.907	4.883
ženski	5.187	5.158	5.123	5.076	5.029	4.996
Ukupan broj stanovnika	10.248	10.180	10.105	10.030	9.936	9.879
Kretanje broja stanovnika	/	-68	-75	-75	-94	-57

Izvor: Federalni zavod za programiranje Statistički zavod

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku (Demografska statistika 2019.) u periodu od 2016. do 2019. godine, općina bilježi negativan prirodni priraštaj kroz sve godine promatranja (od -26 do -37). Ovaj podatak je zabrinjavajući i direktno utiče na smanjenje broja stanovnika. U posmatranom vremenskom periodu, svake godine u općini Doboj Istok umre između 111 i 121 osoba, a rodi se između 99 i 84 osobe, što i uzrokuje negativan prirodni priraštaj.

Tabela 2: Prirodni priraštaj stanovništva (broj rođenih i umrlih) na teritoriji općine Doboj Istok

Godina	Ukupno rođeni	Živorodeni			Mrtvorodeni	Mjesto porođaja			Umrli					Broj zaključenih brakova	Broj razvedenih brakova	Prirodni priraštaj	
		Ukupno	po spolu			u zdravstvenoj ustanovi	Drugo mjesto		Ukupno	po spolu		od toga					
			muški	ženski			sa stručn.	bez stručne		Muški	ženski	umrla dojenčad	nasilne smrti				
2014	76	76	40	36	0	76	0	0	75	35	40	0	2	38	14	1	
2015	112	112	46	66	0	112	0	0	111	56	55	0	5	47	10	1	
2016	99	87	46	51	2	99	0	0	125	63	62	0	5	52	9	-26	
2017	85	85	44	41	0	85	0	0	120	58	62	2	6	71	12	-35	
2018	95	94	44	50	1	95	0	0	122	66	56	2	1	78	10	-28	
2019	84	84	42	42	0	84	0	0	121	69	52	0	4	64	11	-37	

Izvor: Zavod za statistiku TK

Starosna struktura stanovništva općine Doboj Istok je povoljna ako se uzme u obzir broj stanovnika različitih životnih dobi, iako trend statističkih podataka u predstojećem periodu ukazuje da može doći do nedostatka radno-aktivnog stanovništva, što bi moglo otežati pokretanje privrednih aktivnosti i privlačenje investicija. Najveći broj stanovnika (70%), prema podacima za 2019. godinu je uzrasta od 15 do 64 godine, dok 15,5% stanovništva pripada uzrastu od 0 do 14 godina i 14,5% uzrastu od 65 i više godina. Kroz posmatrani vremenski period ipak imamo smanjenje stanovništva do 14 godina starosti (za 21,96% 2019. godine u odnosu na 2016. godinu), kao i smanjenje radno aktivnog stanovništva za 2,72%, ali i povećanje broja lica preko 65 godina starosti za 38,63%.

Tabela 3: Starosna struktura stanovništva Doboj Istok

Starosna struktura	2013	2016	2017	2018	2019
0-14	1.718	1.967	1.594	1.548	1.535
15-64	7.272	7.105	7.061	6.989	6.912
65 +	1.258	1.033	1.375	1.399	1.432
Ukupno	10.248	10.105	10.030	9.936	9.829

Izvor: Zavod za statistiku TK

Nacionalnu strukturu stanovništva općine čini većinsko bošnjačko stanovništvo (95,9%). U posmatranom vremenskom periodu, bilježi se porast broja prijavljenih stanovnika bošnjačke nacionalnosti iz Republike Srpske zbog ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, boračko-invalidsku zaštitu i socijalno osiguranje.

Tabela 4: Nacionalna struktura stanovništva općine prema popisu 2013. godine

	UKUPNO	Bošnjaci	Hrvati	Srbi	Ne izjašnjava se	Ostali	Nepoznato
Muški	5.061	4.845	11	5	8	57	135
Ženski	5.187	4.985	7	7	10	39	139
UKUPNO	10.248	9.830	18	12	18	96	274

Izvor: Popis stanovništva BiH 2013

U budućem periodu Općina Doboj Istok namjerava obezbijediti aktivniji pristup i saradnju sa dijasporom. Prema podacima odnosno spiskovima mjesnih zajednica, broj stanovnika općine Doboj Istok u dijaspori iznosi preko 800 stanovnika što predstavlja veliki potencijal ako se posmatra kao

finansijski, ljudski i društveni aspekt razvoja. Većina dijaspore svoje mjesto privremenog boravka je našlo u zemljama Zapadne Evrope i Amerike, a manji dio se nalazi u Australiji. Prema podacima mjesnih zajednica dijaspora Doboj Istoka je visokoobrazovana, dobro integrisana u zemljama prijema, ekonomski aktivna i emotivno vezana za zemlju porijekla.

Tabela 5: *Dijaspora općine Doboj Istok*

Red.br.	Naziv mjesne zajednice	Broj građana u dijaspori
1	MZ Klokočnica	246
2	MZ Stanić Rijeka	160
3	MZ Brijesnica Velika	176
4	MZ Brijesnica Mala	159
5	MZ Lukavica Rijeka	64
	Ukupno	805

Izvor: Spiskovi mjesnih zajednica

2.1.4 Pregled stanja i kretanja u ekonomiji uključujući i potencijale i učešće dijaspore

Privredu općine Doboj Istok predstavljaju mala i srednja preduzeća osnovana kao društva sa ograničenom odgovornošću, pretežno u privatnom vlasništvu sa raznovrsnim oblicima privredne djelatnosti, kao i fizička lica koja samostalno obavljaju neku od privrednih djelatnosti. Mala i srednja preduzeća predstavljaju osnovni generator razvoja naše lokalne zajednice, glavni su izvor zapošljavanja. Inovativnosti, dinamičnosti, kontinuiteta i rasta, učinkovitosti i socijalne sigurnosti, potiču domaću proizvodnju, izvoz i stvaraju povoljnu poduzetničku klimu. U općinskom registru privrednih subjekata registrirana su preduzeća iz oblasti poljoprivrede, prerađivačke industrije, snabdjevanja vodom, trgovine, građevinarstva, saobraćaja, zdravstva, i zanatstva.

Prema podacima Porezne uprave i prema registrima samostalnih privrednika općinske službe za poduzetništvo i financije u općini Doboj Istok 2019. godine je registrirano ukupno 263 privrednih subjekata od čega: javnih preduzeća 2, specijalizirana zadruga 1, privatnih preduzeća 105, i 155 samostalnih radnji. U odnosu na godinu ranije općina bilježi smanjenje od 8 privrednih subjekata ili 2,95%. Od ukupnog broja registriranih preduzeća (pravna lica 108) oko 30 preduzeća nakon postupka likvidacije nisu izvršili brisanje subjekata iz evidencije Porezne uprave. Likvidacioni postupak kod Osnovnog suda u Tuzli pokrenut je za 4 pravna lica. Broj ukupno registriranih poslovnih subjekata u općini Doboj Istok, u Tuzlanskom kantonu učestvuje sa oko 2%. Broj privrednih subjekata na 1000 stanovnika u općini 2019. godine, iznosio je 53,1 dok je na nivou kantona taj broj 62,2, a Federacije BiH 65,7.

Tabela 6: *Broj aktivnih privrednih subjekata*

Rd br	Oblik organizovanja privrednih subjekata	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
1	Javna preduzeća	2	2	2	2	2	2	2	100%
2	Državna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Specijalizirane zadruge	1	1	1	1	1	1	1	100%
4	Privatna preduzeća	94	97	102	103	104	105	105	100%
5	Obrti iz oblasti prerađivačke industrije	25	22	31	51	60	62	51	82,26%
6	Građevinski poduzetnici	11	9	8	10	12	12	14	116,66%

7	Trgovina na malo, održavanje i popravak motornih vozila	39	43	43	41	39	43	41	95,35%
8	Ugostiteljske radnje	24	23	20	19	16	17	17	100%
9	Saobraćaj	8	8	9	8	6	6	6	100%
10	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne djelatnosti	8	9	11	11	10	9	11	122,22%
11	Obrazovanje (auto škole idr.)	2	2	3	4	3	3	3	100%
12	Zdravstveni i socijalni rad	1	2	1	1	1	2	2	100%
13	Ostale komunalne, društvene i lične uslužne djelatnosti	10	9	8	10	8	9	9	100%
	UKUPNO PRIVREDA	225	227	239	261	262	271	263	97,05%

Izvor: Porezna uprava Doboj Istok i općinski Registar samostalnih radnji

Na evidenciji Porezne uprave, 2019. godine je evidentirano 105 privatnih preduzeća. Od tih 105 preduzeća oko 5 firmi nije predalo završni račun, oko 20 firmi je pasivno nije ugasilo firmu niti ID broj, i ostatak čeka likvidacioni postupak. Firme koje nisu predale završne izvještaje stvaraju pogrešnu sliku kod bilansa stanja i bilansa uspjeha. Naročito kad uporedimo zadnje dvije godine. Prema zvaničnim podacima FIA (Finansijsko informatička agencija) iz Sarajeva, završne račune za 2019. godinu je predalo ukupno 77 aktivnih privrednih subjekata sapodručja općine, razvrstanih prema Standardnoj klasifikaciji djelatnosti u Federaciji BiH i 163 aktivnih samostalnih radnji koji su obrađeni od strane porezne uprave Doboj Istok.

U privrednoj strukturi općine dominantno učestvuju mikro preduzeća i samostalne radnje iz oblasti: trgovine, ugostiteljstva, prerađivačke djelatnosti, građevinarstva, saobraćaja, poslovanja nekretninama, iznajmljivanja i poslovnih djelatnosti, obrazovanja (auto škole), samostalnih zdravstvenih ustanova i ostalih komunalnih, ličnih i uslužnih djelatnosti. U okviru sektora prerađivačkih djelatnosti registrirane su poljoprivredne djelatnosti kao srodne djelatnosti obrtima. To su male porodične radnje koje upošljavaju većinom članove domaćinstva, obavljajući poljoprivrednu djelatnost na vlastitom ili zakupljenom zemljištu, vlastitim objektima i mehanizacijom.

Posmatrajući broj zaposlenih po pojedinim privrednim subjektima uzimajući samo aktivna pravna lica, prema podacima FIA, samo 5 firmi spadaju u rang srednjih preduzeća sa 445 zaposlenih radnika (firme koje broje preko 50 zaposlenih), 26 firma sa 462 zaposlenih spadaju u rang malih preduzeća (firme koje broje od 10 do 50 zaposlenih), dok 46 firmi sa ukupno 118 zaposlenih radnika spadaju u rang mikro preduzeća (firme koje broje od 1 do 10 zaposlenih). Kod 163 registrirane samostalne radnje zaposleno je 357 radnika. U odnosu na 2017. godinu, 2018. godine evidentiran je povećan broj registriranih radnji za 5,16%. Bilježimo porast radnji u prerađivačkoj djelatnosti za 3,33%, trgovini za 10,25%, ugostiteljstvu za 6,25%, zdravstvu za 100% i ostalim komunalnim, ličnim, društvenim i uslužnim djelatnostima za 12,50%. Jedino sektor poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i druge poslovne djelatnosti bilježe smanjenje samostalnih radnji za 10%. U ostalim sektorima broj registriranih radnji je ostao isti. Kao što je već navedeno, ukupan broj radnika koji su zaposleni u ovim samostalnim radnjama iznosi 357 što predstavlja povećanje zaposlenosti za 7,8% u odnosu na 2017. godinu. Posmatrajući broj zaposlenih u 2019. godini po pojedinim privrednim subjektima uzimajući samo aktivna pravna lica prema FIA samo 5 firmi spadaju u rang srednjih preduzeća sa 465 zaposlenih radnika (firme koje broje preko 50 zaposlenih), 25 firma sa 457 zaposlenih spadaju u rang malih preduzeća (firme koje broje od 10 do 50

zaposlenih), dok 46 firme sa ukupno 125 zaposlena radnika spadaju u rang mikro preduzeća (firme koje broje od 1 do 10 zaposlenih). Kod 155 registriranih samostalnih radnji zaposleno je 341 radnika.

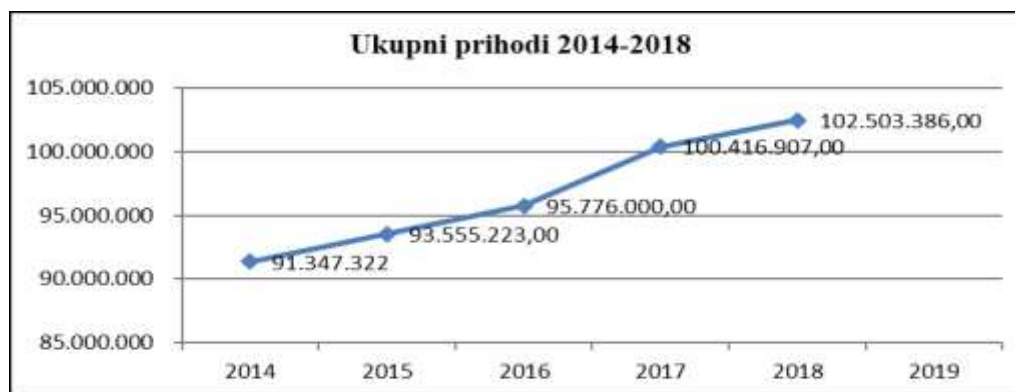
Tabela 7: Broj registriranih aktivnih samostalnih radnji i broj zaposlenih

DJELATNOST	Broj obvez. 2017	Broj zaposl. 2017	Broj obvez. 2018	Broj zaposl. 2018	Broj obvez. 2019	Broj zaposl. 2019	Index (8:6)	Index (9:7)
1	4	5	6	7	8	9	10	11
Prerađivačke djelatnosti	60	158	62	170	51	157	82,26 %	92,35%
Građevinarstvo	12	50	12	46	14	39	116,67%	84,78%
Trgovina	39	59	43	72	41	73	95,35 %	101,39%
Ugostiteljstvo	16	37	17	42	17	42	100 %	100%
Saobraćaj	6	10	6	9	6	9	100%	100%
Poslovanje nekretninama, iznaj. i poslov. djel.	10	4	9	4	11	5	122,22%	125%
Obrazovanje	3	7	3	7	3	8	100%	114,28%
Zdravstveni i socijalni rad	1	1	2	0	2	1	100%	0%
Ostale komun, lične, društ. i uslužne dj.	8	5	9	7	10	7	111,11%	100%
UKUPNO	155	331	163	357	155	341	95,09%	95,52%

Izvor: Porezna uprava Doboj Istok

Ukupan prihod privrednih subjekata u općini Doboj Istok u 2019. godini je 105.791.641 KM što je za 3,21% veći u odnosu na 2018. godinu. Kao i u prošlim godinama najveće učešće u ukupnim prihodima imaju djelatnosti: trgovina na veliko i malo sa 33,88%, prevoz i skladištenje sa 30,59%, prerađivačka industrija sa 18,14%, građevinarstvo sa 11,04%, poljoprivreda 5,71%, zdravstvo i socijalna zaštita sa 2,36%, stručne, naučne i tehničke djelatnostisa 0,34%, snadbjevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom sa 0,86%, informacije i komunikacije 0,05% i proizvodnja i snadbjevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija 0,03%.

Najveći porast ukupnih prihoda upoređujući 2019. i 2018. godinu evidentiran je u privrednoj grani prerađivačka industrija za 15,78%, zdravstvo za 11,19%, prevoz i skladištenje za 9,78% i poljoprivreda za 5,77%, dok su ostale grane prikazale pad ukupnih prihoda.

Izvor: FIA –Sarajevo

Grafikon 1: Dinamika ukupnog prihoda na teritoriji općine Doboj Istok

I u 2019 godini evidentiran je veći uvoz u odnosu na izvoz. Upoređujući 2019./2018. godinu zabilježen je pad uvoza za 0,70% i pad izvoza za 2,10%. Pokrivenost uvoza izvozom u općini Doboj Istok u 2019. godini iznosi 51,41% tako da se naša općina u ovom segmentu nalazi nešto niže od nivoa prosjeka Federacije BiH (55,04%). U ukupnom uvozu u Federaciji BiH općina Doboj Istok učestvuje sa 0,20%, a u izvozu sa 0,19%.

Tabela 8: Pokazatelji uvoza i izvoza

Godina	Izvoz (KM)	Porast u %	Uvoz (KM)	Porast u %	Pokrivenost uvoza izvozom %
2014	12.437	103,07	22.971	106,27	54,14
2015	12.663	101,82	23.278	101,34	54,40
2016	11.497	90,80	22.657	97,30	50,74
2017	13.126	114,17	24.415	107,76	53,76
2018	14.507	110,52	27.813	113,92	52,16
2019	14.197	97,90	27.615	99,30	51,41

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH, FIA- Sarajevo

Prema podacima FIA Sarajevo, općina Doboj Istok u 2019. godini ima veoma nisku prosječnu neto plaću od 571,00 KM, koja kroz posmatrani vremenski period bilježi minimalan rast, a čini svega 62% prosječne neto plaće na federalnom nivou. Razlog toga je veliki broj novoformiranih preduzeća u zadnjih 10 godina, mali broj radnika u administrativnim službama, veliki broj samostalnih radnji koje plaćaju minimalnu plaću, te je osnovica zadoprinosi manja od plaća u javnom sektoru, veliki broj sezonskih radnika i veći broj deficitarnih i srodnih djelatnosti gdje se plaća minimalna plaća (poljoprivredni obrti i kućne radinosti).

Tabela 9: Prosječna neto plaća u općini Doboj Istok

Godina	Prosječna neto plaća u općini u KM	FBiH=100
2014	524,00	62,90
2015	525,00	63,30
2016	532,00	63,40
2017	539,00	63,00
2018	561,00	63,00
2019	571,00	62,00

Izvor: FIA, Sarajevo

Na dva lokaliteta na području općine planirana je uspostava poslovnih zona. Planirano zemljište za poslovnu zonu "Starače" u Klokočnici je površine oko 40ha koje je u privatnom vlasništvu. Obezbeđeno je snabdijevanjem električnom energijom, vodom i PTT uslugama. Površina zemljišta poslovne zone „Luke“ u Brijesnici Maloj je oko 20ha i na tom lokalitetu trenutno su smještene dva proizvodna kapaciteta i to pogon za preradu voća i povrća „Vegafruit“ d.o.o. i „Radnik“ d.o.o. preduzeće za obavljanje svih vrsta građevinskih radova. Lokalitet omogućava izgradnju poslovne zone za prehrambene prerađivačke kapacitete i obezbeđen je savremenom putnom komunikacijom, električnom energijom, vodosnabdijevanjem (u krugu zone izgrađena su 2 arteška bunara), kanalizacijom, uličnom rasvjetom i PTT komunikacijama. Međutim, zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, te usljed zastoja u izmjeni prostornog plana TK, projekti usmjereni na izradu projektne dokumentacije u cilju proširenja i izgradnju infrastrukture za privredne zone „Starače“ i „Luke“ nisu realizirani, te poslovne zone nisu formalno uspostavljene od strane Općine. Također, u posmatranom vremenskom periodu Općina je kao ključne prioritete planirala realizirati projekte Udruživanja

privrednika i obrtnika, odnosno formirati privredni savjet, ali zbog veoma male zainteresiranosti privrednika općine, nisu realizirani ovi projekti. Najvažniju ulogu u ovim organizacionim oblicima imali bi prerađivački kapaciteti i građevinske firme koje su generator i pokretačka snaga u razvoju privrede općine Doboj Istok. Među njima su najznačajniji: d.o.o. „Kismet“-proizvodnja modne konfekcije, d.o.o. „Zedina“-Uzgoj peradi, OZ „Aidž“-prerada i konzerviranje voća i povrća, d.o.o. „Lug-MB“-biljna i stočarska proizvodnja, d.o.o. „MFS TRADE“- proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda i sira, d.o.o. Rebronja – proizvodnja mlinskih proizvoda, d.o.o. „Fasader“- proizvodnja fasada, d.o.o. „Trenica prom“-piljenje, blanjanje i impregnacija drveta, d.o.o. „Manico I“- proizvodnja proizvoda od drveta, d.o.o. „Furnir fix“- proizvodnja furnira i ostalih ploča od drveta, d.o.o. „Fesma“- proizvodnja furnira i ostalih ploča od drveta, d.o.o. „Stolarija Škrebo“ – proizvodnja građevinske stolarije i elemenata, d.o.o. „Bosnia grafit“- strojna obrada metala, d.o.o. „Rial Šped“- gradnja cesta i autocesta i proizvodnja asvalta, d.o.o. „AS Suljkan – gradnja stambenih i nestambenih zgrada, d.o.o. „Grimig“- poslovi niskogradnje, d.o.o. „Obnova kop“- poslovi niskogradnje, d.o.o. „Uni Bau“- poslovi niskogradnje.

2.1.5 Stanje javne infrastrukture i javnih usluga

2.1.5.1 Putevi

Općina Doboj Istok, posmatrano u odnosu na površinu, ima relativno dobru i gustu mrežu puteva u dužini od 120km, u koji ulazi magistralni put M4, regionalni put Klokočnica-Lukavica, lokalni nekategorisani putevi, i veliki broj puteva koji imaju tu funkciju ali nisu prevedeni u javna dobra. Na općini Doboj Istok ukupno je asfaltirano 42 km kategorisanih lokalnih puteva od ukupno 73km uz finansijsko učešće građana 50% od ukupne vrijednosti. Treba napomenuti da su gotovo svi važniji putni pravci kroz naseljena mjesta asfaltirani i da novih zahtjeva od građana skoro da i nema.

Tabela 10: Cestovna mreža na području općine

Opis	Dužina (km)	%	Stanje (dobro/loše)
Nekategorisani	73	60,8	Dobro
Lokalni	32	26,7	Dobro
Regionalni	2,5	2,1	Dobro
Magistralni	12,5	10,4	Dobro
Autocesta	0	0	Dobro
Ukupno	120	100,0%	

Izvor : Općinska služba za prostorno uređenje Doboj Istok

Kao važna ostvarenja u oblasti komunalne infrastrukture važno je naglasiti realizirane projekte u putnu infrastrukturu. U 2018 godini sanirano je i asfaltirano 32 dionice lokalnih puteva i to: asfaltiranje lokalnog puta Meraje u Klokočnici, asfaltiranje parkinga ispred zgrade Općine, asfaltiranje platoa ispred Doma kulture u Lukavica Rijeci, asfaltiranje puta Kamenje Samarić u Klokočnici, asfaltiranje dijela puta MZ Klokočnici Gnječe II faza, nabavka posipnog materijala za mjesne zajednice u Doboj Istoku, sanacija, krpljenje dijela asfaltnog puta Babići-Dizdari-Bradare, sanacija i krpljenje asfaltnog puta Mrkani, MZ Klokočnica, sanacija lokalnog puta prema lovačkoj parceli u MZ Lukavica Rijeka, sanacija odrona na Plizi MZ Klokočnica, sanacija šteta na putu oštećenog od klizišta Hodžići, MZ Stanić Rijeka, sanacija šteta na putu Gnječe-Studenac nastale usljed obilnih padavina.

Modelom finansiranja „marka na marku“ asfaltirane su sljedeće trase puteva: Lokalni put Naplavak (d=104 m), Leptir (d=290m), Samarić (d=146m), Johovak (d=240 m), Samarić 2 Bato (d=130m), Bišće (d=108m), Avdaci (d=100m), Dolić Huso H. (d= 100 m), Komarevac (d=150 m)

Mrkovine (d= 300 m), Ašćići (d=200m), Panduruše (d=260 m), Vlasulja(d=120 m), Čarbine (d=54 m), Slaćuša (d=130 m) i asvaltiranje lokalnog puta Široki put, MZ Brijesnica Mala.

U 2018. godini Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglih lica je finansiralo rekonstrukciju i asvaltiranje saobraćajnice Dom kulture-Samarić u Klokotnici, a Vlada Federacije BiH je finansirala rekonstrukciju lokalne saobraćajnice u MZ Brijesnica Mala. Iz ovoga možemo zaključiti da je u 2018. godini sanirano i asvaltirano preko 5 kilometra lokalnih puteva, a ukupan iznos izvedenih radova je oko 600.000 KM.

2.1.5.2 Vodosnabdjevanje

Općina Doboj Istok je u cjelosti pokrivena centralnim vodosnabdjevanjem sa tri zasebno odvojena sistema:

1. Sistem Klokotnica-pokriva MZ Klokotnicu, MZ Lukavica Rijeku i dopunjava sistem u MZ Stanić Rijeci (Arteški bunar „Johovak“, PS Rezervoar Frkati, PS Rezervoar Frkati 1, PS Salkići, PS Stanić Rijeka)
2. Sistem Brijesnica Velika - pokriva MZ Brijesnica Velika (Arteški bunar „Lučica“, PS Rezervoar Kapetanija, PS rezervoar Gaj)
3. Sistem Brijesnica Mala - pokriva MZ Brijesnica Mala (Arteški bunar „Luke“)

Sa prva dva sistema upravlja JKP „Čisto“, snabdijevajući u 2019. godini pitkom vodom 2.644 domaćinstva i 106 privredna subjekta, dok sistemom u Brijesnici Maloj upravlja MZ Brijesnica Mala snabdijevajući oko 530 domaćinstava i 50 privrednih subjekata vodom za piće.

Osim ovih glavnih sistema, u općini Doboj Istok postoji još oko 30 lokalnih vodovoda kojima upravljaju grupe građana.

Naplativost usluga vodosnabdjevanja u konstantnom je porastu i iznosi 88% prema podacima za 2018. godinu i 87 % za 2019. godinu

2.1.5.3 Kanalizaciona mreža

Jedan od prioritetnih projekata u općini Doboj Istok je izgradnja kanalizacione mreže. Općina Doboj Istok je 2005. godine uradila glavni izvedbeni projekat fekalne kanalizacije za sve mjesne zajednice. Prema glavnim izvedbenim projektima pojedinačno za svaku mjesnu zajednicu planirana je izgradnja primarne mreže, sekundarne mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Ukupna vrijednost ovog projekta je oko 8.000.000,00 KM, izgradnja je planirana u nekoliko faza na duži vremenski period. U 2002. godini urađen je glavni kolektor i primarni vodovi u Klokotnici u dužini od 4,1 km (primarni vodovi PE kanalizacione cijevi DN 315 mm, s= 7,7 mm u dužini od 3000 m i kolektor PE kanalizacione cijevi DN 400 mm, s= 9,8 mm u dužini od 1100 m).Urađena kanalizacija je dio primarne mreže, odnosno dio glavnog voda u Klokotnici i on nije u funkciji za stanovništvo. Nakon spajanja kolektora i prečistača na glavni vod, čije su lokacije projektima određene, isti će biti stavljen u funkciju.

U budućem periodu Općina planira izgradnju sekundarne mreže kao II faze čime bi se otvorile veće mogućnosti sufinansiranja ovog projekta djelom iz vlastitih sredstava, a dijelom iz vanjskih izvora.U narednom periodu planirana je izgradnja sekundarne mreže u Klokotnici i izgradnja glavnog kolektora u Brijesnici Velikoj. Obzirom da se radi o ekološki važnom projektu jedan dio će obezbijediti iz kreditnih sredstava na duži rok sa kamatnom stopom do 1,5%, manji dio sredstava može se obezbijediti od donatora, dok Općina planira da vlastita sredstva obezbijedi naplatom priključka na kanalizacionu

mrežu, naplatom taksi na kanalizaciju i preusmjeravanje sredstava kojim su dosad bili realizirani drugi projekti (putevi, osvjetljenja) obzirom da su projekti te vrste u dovoljnoj mjeri realizirani.

Po realizaciji ovog projekta koji se planira graditi u fazama, završene i tehnički ispravne dionice kanalizacione mreže će se dati JKP „Čisto“ na upravljanje.

Općina Doboju Istok je u planu izgradnju biljnog prečištača u Klokotnici kapaciteta 1.000 domaćinstava. U finansiranju ovog projekta učestvovala bi Općina Doboju Istok, građani, sredstva Evropske unije i razni donatori.

2.1.5.4 Upravljanje otpadom

Odvozom komunalnog otpada sa područja općine Doboju Istok bavi se JKP“ČISTO“. Općina nema vlastitu deponiju, a kao privremena deponija koristi se Regionalna deponija u gradu Doboju. Odvoz otpada je organiziran na čitavoj teritoriji općine, a broj sklopljenih ugovora sa domaćinstvima u kontinuitetu raste.

U kontinuitetu se sprovode aktivnosti na smanjenju broja divljih deponija. U 2020. godini, procijenjeni broj divljih deponija na području općine je 10 i u poređenju sa 2015. godinom, manji je za 8. Cilj je da se sve divlje deponije saniraju i uklone, te da se sva domaćinstva i privredni subjekti uključe u organiziran odvoz otpada. Pokrivenost odvozom otpada domaćinstava u 2019. godini je 58% (1.889 korisnika), a privrednih subjekata 94% i u konstantnom je porastu.

Naplativost usluga preuzimanja i odvoza otpada je 78%. Prosječna cijena sakupljanja, odvoza i deponovanja otpada raste u posmatranom vremenskom periodu sa 79,20KM/t u 2015. godini na 131,40KM/t u 2019. godini. Naplativost usluga preuzimanja i odvoza otpada je 78%. Prosječna cijena odvoza otpada po mjernoj jedinici u 2019. godini je ostala ista kao u 2018. godini, u iznosu od 131,40KM/t. Količina otpada koji je prikupljen i adekvatno odložen na iznajmljenu deponiju u Doboju je u 2019. godini 1.455,28 m³ što je za 7,24% više u odnosu na 2018. godinu, a u 2020. 1.531,84 t što je za 5,26% više nego 2019. Veliki problem predstavljaju divlje deponije koje se nalaze pored lokalnih puteva, vrtača i šumskog zemljišta. Ministarstvo prostornog uređenja je u zadnjih nekoliko godina finansiralo sanaciju divljih deponija ali, pošto se nalaze pored lokalnih putnih pravaca, one se javljaju svake godine.

Tabela 11: Odvoz otpada na području općine

Postotak obuhvaćenosti odvozom komunalnog otpada (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Domaćinstva	53	55	55	58	57
Pravne osobe	90	90	93	94	94
Ukupno					
Broj korisnika usluge odvoza komunalnog otpada	1646	1700	1765	1889	1867
Količina otpada prikupljenog tokom godine – m ³	2182,25	1513,18	1357,08	1455,28	1531,84
Postotak otpada koji se sortira – procjena	0	0	0	0	0
Količina otpada prikupljenog tokom godine – koji je adekvatno pohranjen m ³	2182,25	1513,18	1327,08	1455,28	1731,84
Količina otpada koji nije prikupljen tokom godine – m ³ – procjena (odložen na "divlje" deponije i sl.)	1400	1080	870	950	950
Broj divljih deponija na području općine – procjena	18	12	10	10	10

Broj saniranih divljih deponija na području općine	8	8	6	6	4
Broj MZ-a pokrivenih organiziranim prikupljanjem otpada	5	5	5	5	5
Broj kontejnera za kolektivno prikupljanje otpada na području općine	0	0	0	0	0
Prosječna cijena odvoza otpada po mjernoj jedinici	76	117	131,4	131,4	142,64
Postotak naplate usluga	77	77	78	78	80

Izvor: J.K.P. „Čisto“ d.o.o.

2.2 ODNOS RURALNOG I URBANOG DIJELA OPĆINE I BROJ KORISNIKA

Općina Doboj Istok predstavlja privredni, obrazovni i kulturni centar pet mjesnih zajednica koje su u njenom sastavu: Klokočnica, Brijesnica Velika, Brijesnica Mala, Stanić Rijeka i Lukavica Rijeka. Većina područja je ruralnog karaktera sa naznakama urbanog dijela u centrima naselja Klokočnica i Brijesnica Velika gdje su smještene javne ustanove i organizacije.

Tabela 12: Popis MZ sa brojem stanovnika, brojem domaćinstava i pokrivenošću odvozom otpada

Naziv mjesne zajednice	Površina km ²	Broj stanovnika	Broj domaćinstava	Pokriveno odvozom otpada	Evidentirani broj korisnika (domaćinstva)	%
MZ Klokočnica	13,35	4.874	1.423	DA	856	60,2
MZ Brijesnica Velika	6,83	1.872	647	DA	405	62,6
MZ Brijesnica Mala	9,04	1.764	554	DA	205	37,0
MZ Stanić Rijeka	3,10	701	244	DA	142	58,2
MZ Lukavica Rijeka	7,43	1.037	298	DA	162	54,4
Ukupno	39,75	10.248	3.166		1.770	56,0

Izvor: Popis stanovništva u BiH 2013. godine i JKP „ČISTO“ doo za 2020.

PRAVNI OKVIR U OBLASTI
UPRAVLJANJA OTPADOM

3. PRAVNI OKVIR U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM

3.1 ZAKONSKI I PLANSKI DOKUMENTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Zakonski propisi koji se odnose na upravljanje otpadom predstavljaju jednu od najsloženijih oblasti zakonskih propisa za zaštitu okoliša, uslijed širokog niza uticaja koje otpad može imati na čovjeka i okoliš. Važećim zakonodavstvom iz oblasti upravljanja otpadom uveden je i osiguran okvir za savremeni sistem zakonskih propisa o upravljanju otpadom.

Pregled propisa koji uređuju upravljanje otpadom u Federaciji BiH, a koji su bitni i za izradu Plana upravljanja otpadom općine Doboj Istok su:

- Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Zakon o upravljanju otpadom
- Strategija zaštite okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 2008-2018
- Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017
- Zakon o komunalnim djelatnostima
- Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020
- Odluka o komunalnom redu općine Doboj Istok
- LEAP općine Doboj Istok 2012 – 2018
- Strategija razvoja općine Doboj Istok 2012 – 2027

3.1.1 Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 49/06 i 51/09)

Odredbama člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano je da jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene Ustavom i Zakonom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu Ustava i Zakona. Dalje je propisano da će jedinica lokalne samouprave biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim Ustavom i Zakonom, te da u vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave posebno spada finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture u oblasti prikupljanja i odlaganja čvrstog otpada.

3.1.2 Zakon o upravljanju otpadom

(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 33/03 i 72/09)

Zakon o upravljanju otpadom predstavlja pravni okvir za uspostavu sistema upravljanja svim vrstama otpada i istim se posebno uređuju: pojmovi, definicije i osnovna načela, kategorije, vrste i liste otpada, tretmana i odlaganja otpada, odgovornost u upravljanju otpadom i postupanje u slučaju vangraničnog prometa otpada.

U članu 4. Zakona o upravljanju otpadom, otpad je definisan kao sve materije ili predmeti koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži da budu odloženi u skladu sa jednom ili više kategorija otpada, navedenoj u listi otpada i utvrđenoj u provedbenom propisu.

Osnovna načela upravljanja otpadom, definirana članom 5. Zakona o upravljanju otpadom, su:

- **prevencija**, izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada da bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš i da bi se izbjegla okolinska degradacija;
- **mjere opreznosti** ili sprečavanje opasnosti ili šteta po okoliš koju prouzrokuje otpad i preduzimanje mjera, čak i ako nije na raspolaganju potpuna naučna podloga;
- **odgovornost proizvođača otpada** koji je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolinskog rješenja prema karakteristikama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najadekvatnije raspoložive tehnologije;
- **princip zagađivač plaća**, odnosno proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana odlaganja otpada, uključujući i brigu nakon upotrebe i monitoring. Proizvođač otpada je i finansijski odgovoran za preventivne i sanacione mjere zbog šteta po okoliš koje je prouzrokovao ili će ih najvjerovatnije prouzrokovati;
- **blizina**, tj. tretman ili odlaganje otpada se treba vršiti u najbližem adekvatnom postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolinsku i ekonomsku profitabilnost, regionalnost - razvoj tretmana otpada i izgradnja objekata za njegovo odlaganje treba se vršiti na način da pokriva potrebe regiona i omogućava samoodrživost izgrađenih objekata.

U planiranju upravljanja otpadom nadležni organi dužni su izraditi planove za upravljanje otpadom koji će obuhvatiti:

- vrstu, količinu i porijeklo otpada koji se proizvodi i koji se treba tretirati ili odložiti;
- ciljeve upravljanja otpadom, opće tehničke zahtjeve za upravljanje otpadom i uređaje unutar područja na kojima se nalaze;
- raspoloživ i podesan tretman, mjesta odlaganja i uređaje unutar određene teritorije;
- specijalne ugovore za tretman ili odlaganje otpada za veći broj općina;
- specijalne ugovore za pojedine vrste otpada, kao što je opasni otpad, tečni otpad i ambalažni otpad.

Zakon o upravljanju otpadom sadrži strateške ciljeve sa razrađenim prioritetima u upravljanju otpadom i pojedinim aktivnostima koje se trebaju preduzeti, listu mjera koje se trebaju preduzeti i procjenu troškova za izvršavanje zadataka u upravljanju otpadom.

3.1.3 Federalna strategija upravljanja otpadom

U FBiH urađena je Federalna strategija upravljanja otpadom (2008. godine) kao sastavni dio, komponenta Federalne strategije upravljanja okolišem, koja je postavila strateške ciljeve razvoja sektora upravljanja otpadom na području FBiH i propisala mjere za njihovodostizanje. Glavna svrha Strategije je uspostava realnog okvira za smanjenje količina otpada koji nastaje, te održivo upravljanje novo nastalim otpadom.

Mjere koje proizilaze iz Strategije otpada 2008–2018, a koje se odnose na općine i komunalna preduzeća, pretpostavljaju donošenje planova i propisa kojim će se omogućiti uvođenje nekih novih načina prikupljanja i odlaganja, zatim povećanje obima usluga prikupljanja, uvođenje odvojenog prikupljanja otpada i dovođenje ovih poslova u stanje ekonomske održivosti. Rokovi predviđeni Strategijom za izvršavanje nekih mjera već su protekli, tako da će to prolongirati postizanje postavljenih ciljeva u planu. Određene mjere za koje su predviđena velika sredstva neće se moći provesti u datim rokovima, kao npr. zatvaranje i potpuna sanacija općinskih deponija.

Vlada FBiH je svojim Zaključkom broj 73/2019 u potpunosti prihvatila Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Federalne strategije okoliša 2008-2018 koji kaže da će do donošenja i usvajanja nove Federalne

strategije zaštite okoliša, Federalno ministarstvo okoliša i turizma u svom procesu planiranja redovno koristiti Program aproksimacije propisa FBiH sa pravnom stečevinom Evropske unije u oblasti okoliša (postupci upravljanja otpadom, načela upravljanja otpadom, planiranje upravljanja otpadom, podjela nadležnosti između federacije i kantona u upravljanju otpadom, izdavanje dozvola za aktivnosti).

Tabela 13: Pregled ciljeva i indikatora iz Federalne strategije koji su mjerodavni za Općine

	Opis cilja	Indikator
1.	Povećati broj stanovnika obuhvaćen organiziranim prikupljanjem otpada	95% do 2018.
2.	Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područja na kojim su se nalazila	95% do 2018.
3.	Prikupiti i reciklirati papir i karton	55% do 2018.
4.	Prikupiti i reciklirati plastičnu ambalažu	15% do 2018.
5.	Prikupiti i reciklirati metalni otpad	65% do 2018.
6.	Prikupiti i reciklirati staklenu ambalažu	40% do 2018.
7.	Odvojeno prikupiti biootpad iz vrtova i parkova	70% do 2018.

U nastavku, u tabeli 14. i tabeli 15. se daju operativni ciljevi za komunalni otpad, a vezano za strateški cilj 1 i 2 iz prethodne tablele:

Tabela 14: Operativni ciljevi za komunalni otpad – Strateški cilj 1

	Operativni ciljevi (% od ukupnog broja)	2011	2014	2018
1.	Povećati broj stanovnika obuhvaćen organiziranim prikupljanjem otpada	70	85	95
2.	Stvoriti uslove za sanitarno odlaganje kapaciteta za najmanje 5 godina odlaganja u svim regijama	100	-	-
3.	Ukloniti nelegalna odlagališta i sanirati područje na kojem su se nalazila	50	80	95
4.	Sanirati i zatvoriti postojeća općinska odlagališta	5	100	-

Tabela 15: Operativni ciljevi za komunalni otpad – Strateški cilj 2

	Operativni ciljevi (% od ukupnog planiranog broja)	2011	2014	2018
1.	Uspostaviti sistem odvojenog prikupljanja otpada u svim općinama FBiH	30	60	95
2.	Prikupiti i reciklirati ambalažni otpad	8	20	30
	- Papir i karton	35	45	55
	- Staklo	4	10	40
	- Metal	55	60	65
	- Plastika	3	6	15
3.	Odvojeno prikupiti biootpad iz vrtova i parkova	30	50	70
4.	Uspostaviti regionalne centre za upravljanje otpadom u svim regijama sa svim potrebnim sadržajima	-	-	100

3.1.4 Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017

U skladu sa članom 6. Zakona o upravljanju otpadom, pripremljen je Federalni plan upravljanja otpadom 2012. – 2017. i usvojen Odlukom Vlade objavljenoj u "Službenim novinama FBiH" broj 4/12. Federalni plan upravljanja otpadom čini provedbeni dokument Strategije upravljanja otpadom Federacije BiH.

Tabela 16: Obaveze općina u skladu sa Federalnim planom upravljanja otpadom

Cilj: Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integrirano upravljanje otpadom					
	Mjera	Rok izvršenja	Odgovornost	Iznos	Izvor sredstava
1.	Priprema programa povećanja broja stanovnika obuhvaćenih organiziranim prikupljanjem za svaku općinu FBiH sa procjenom sredstava	2012-2013	Općine	200.000	Općinski budžet
2.	Realizirati programe povećanja broja stanovnika obuhvaćenih organiziranim prikupljanjem otpada	U skladu s operativnim ciljevima	Općine		Općinski budžet
3.	Sklopiti međuopćinske ugovore o zajedničkom osnivanju i korištenju budućeg RCUO i/ili CUO	2012	Općine		Općinski i kantonalni budžet, EU, EC, WB
4.	Pripremiti studije lokalizacije i izvodljivosti RCUO u čijem sastavu su odlagališta za pojedine regije, te studije lokalizacije i izvodljivosti PS/CUO. Upisati lokacije u prostornu dokumentaciju	2012-2013	Općine, kantonalna ministarstva	1.000.000	Općinski i kantonalni budžet, EU, EC, WB
5.	Izraditi općinske planove upravljanja otpadom i propise kojima se definiraju lokalne obaveze u odnosu na primjenu koncepta regionalnog deponovanja definiranog Kantonalnim planom	2013-2014	Općine	800.000	Općinski budžet
6.	Napraviti kratkoročni program uklanjanja nelegalnih odlagališta sa procjenom sredstava	2012	Općine	200.000	Općinski budžet
7.	Izraditi Planove aktivnosti za sanaciju općinskih deponija	2012	Općine	50.000 po planu	Općinski budžeti, WB
8.	Sanirati i zatvoriti općinska odlagališta otpada	2017	Općine	250.000.000 po planu	Općinski i kantonalni budžet, Fond za zaštitu okoliša, EU, WB

3.1.5 Zakon o komunalnim djelatnostima

(“Službene novine Tuzlanskog kantona” broj: 11/05, 7/07, 8/12 i 14/13)

Zakonom o komunalnim djelatnostima se određuju komunalne djelatnosti, načela, način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Tuzlanskog kantona.

Pod komunalnim djelatnostima podrazumijeva se naročito: pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, te finansiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalneinfrastrukture kao cjelovitog sistema na području općina kao i kantona, kada je to propisano Zakonom.

Obavljanje komunalnih djelatnosti određenih Zakonom obezbjeđuju općine. Općine su dužne posebnim propisima regulirati uslove i način organiziranja poslova u vršenju pojedinih komunalnih djelatnosti. Odredbama člana 3, 5. i 6. propisano je da se pod komunalnim djelatnostima između ostalog smatra i odlaganje komunalnog otpada, te da odlaganje komunalnog otpada podrazumijeva obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima. Dalje je propisano da su komunalne djelatnosti od javnog društvenog interesa, iste se obavljaju kao javne službe, te da općine, odnosno gradovi, obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti na način utvrđen odredbama člana 8. (javno preduzeće, ugovor o povjeravanju komunalnih poslova, ugovor o koncesiji).

3.1.6 Plan upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona 2015-2020

Kantonalni plan upravljanja otpadom, kao odgovarajući regionalni razvojni program, ima za svrhu da pomaže u procjeni problema upravljanja otpadom, određivanju prioriteta i utvrđivanju aktivnosti u svrhu poboljšanja upravljanja otpadom na području TK. Prema tome, svrha izrade Plana upravljanja otpadom TK je unapređenje transparentnosti, efikasnosti i kvaliteta donošenja odluka po pitanju upravljanja otpadom, obučavanja kadrova potrebnih za rješavanje problema iz oblasti upravljanja otpadom, podjeli odgovornosti kantonalnih organa vlasti sa različitim interesnim grupama i sl, te služi kao efikasno sredstvo za identifikaciju stanja rješavanja problema upravljanja otpadom u TK.

3.1.7 Odluka o komunalnom redu općine Doboj Istok

(„Službene novine općine Doboj Istok“, broj: 4/13)

Odlukom o komunalnom redu općine Doboj Istok propisuje se komunalni red i održavanje komunalnog reda, kao i odnosi u komunalnim djelatnostima na području općine Doboj Istok, a naročito na području uređenja naselja, dužnost izvođača radova kada vrši građevinske radove i obaveze investitora, održavanja čistoće i čuvanja javnih površina, skupljanje, odvoz i postupanje sa komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, obavljanje dimnjačarskih poslova, sanitarno-komunalno uređenje naselja, držanje i uklanjanje životinja i eutanazija, dezinfekcija i deratizacija i održavanje vodotoka, uklanjanje protivpravno postavljenih predmeta i napuštenih vozila na javnim i drugim površinama, mjere za provođenje komunalnog reda naknada štete i kaznene odredbe predviđene za povrede ponašanja utvrđenih ovom Odlukom.

Glava V Odluke (članovi 51– 73) propisuje sakupljanje, odvoz i postupanje sa sakupljenim komunalnim otpadom.

Članovi od 51. do 54. propisuju vrste komunalnog otpada i daju njihov precizniji opis.

Član 55. propisuje organizirani odvoz komunalnog otpada; odgovorno pravno lice za sakupljanje i odvoz otpada; utvrđivanje područja odvoza i obavezu da su svi vlasnici, odnosno korisnici stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina, dužni se uključiti u prikupljanje i odvoz komunalnog otpada zaključivanjem ugovora sa davaocem komunalne usluge o pružanju usluga odvoza ovog otpada i plaćati mjesečnu naknadu na ime korištenja ovih usluga pravnom ili fizičkom licu kome je povjereno vršenje ovih poslova.

Članovi od 57. do 66. propisuju način sakupljanja i odvoza komunalnog otpada, i to:

- vrste i način nabavljanja posuda za sakupljanje otpada,
- raspored i način pražnjenja posuda za otpad,

- zabranu paljenja ambalažnog otpada, drveta i drvnih otpadaka, guma i prizvoda od gume,
- zabranu prekopavanja i prebiranja otpada iz posuda.

Pražnjenje posuda se vrši prema programu odvoza pravnog lica kome je povjereno vršenje poslova odvoza.

Otpad iz domaćinstava se odlaže u posude za komunalni otpad, a nadležna općinska služba na prijedlog ovlaštenog operateramože odrediti da se taj otpad odlaže i na drugi način, na području cijele općine ili samo u pojedinim dijelovima, o čemu će se pismeno obavijestiti korisnici usluge.

Stambene zgrade i pravna lica u kojima se komunalni otpad odlaže u kontejnere za otpad moraju imati određeni prostor ili mjesto za smještaj posuda, kao i dovoljan broj posuda.

Broj i tip posuda za otpad određuje pravno ili fizičko lice kome je povjereno vršenje ovih poslova uz saglasnost nadležne općinske službe.

Za sve postojeće, kao i novosagrađene stambene i poslovne objekte i novootvorene poslovne prostore, posude za komunalni otpad nabavlja investitor, odnosno korisnik stambenog ili poslovnog prostora. Novootvorenim poslovnim prostorima, u smislu Odluke, smatraju se poslovni prostori za koje prijašnji investitori, odnosno korisnici, nisu nabavili posude za komunalni otpad.

Korisnici usluga odvoza otpada u individualnim stambenim objektima, dužni su nabaviti posude za komunalni otpad, čiju vrstu i tip određuje operater i iste držati u svom privatnom posjedu (dvorištu) na kapiji.

Članovi 67. i 68. propisuju postupanje sa krupnim otpadom, šljakom i građevinskim otpadom.

Članovi od 69. do 73. propisuju postupanje sa sakupljenim otpadom, deponovanje na deponiju i postupanje na lokaciji deponije ukoliko je ista u nadležnosti pravnog ili fizičkog lica zaduženog za sakupljanje i odvoz otpada.

3.1.8 Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP) 2012. – 2018.

LEAP-om za općinu Doboj Istok u sektoru za tlo i otpad, a po pitanju otpada predviđene su mjere i aktivnosti, i to:

- Obuhvatiti kompletno stanovništvo i privredne subjekte u prikupljanju i odvozu komunalnog otpada.
- Na postojećim divljim deponijama izvršiti cjelokupnu sanaciju.
- Organizirati dane čistoće uz besplatan odvoz komunalnog otpada.

3.1.9 Strategija razvoja općine Doboj Istok 2021. – 2027.

Vizija razvoja općine Doboj Istok iskazana u novoj Strategiji razvoja kao **ekološki čista, poduzetnički atraktivna i društveno dinamična sredina sa osjećajem ugodnog i zdravog življenja.**

Da bi se ostvarila ovakva vizija definisana su tri strateška cilja:

1. Razvijen ambijent za privredni razvoj,
2. Razvijen društveni život na području općine,
3. Izgrađena i ekonomski održiva javna infrastruktura i unapređeno stanje okoliša.

Strateški cilj broj 3 tretira i problematiku otpada kroz izgradnju organiziranog sistema odvoza komunalnog otpada, dalju sanaciju divljih deponija i čišćenje vodotokova i drugo. Mjerom 3.1.4. (unaprijeđenje sistema odvoza komunalnog otpada) će se kroz projekte i aktivnosti nastaviti saradnja

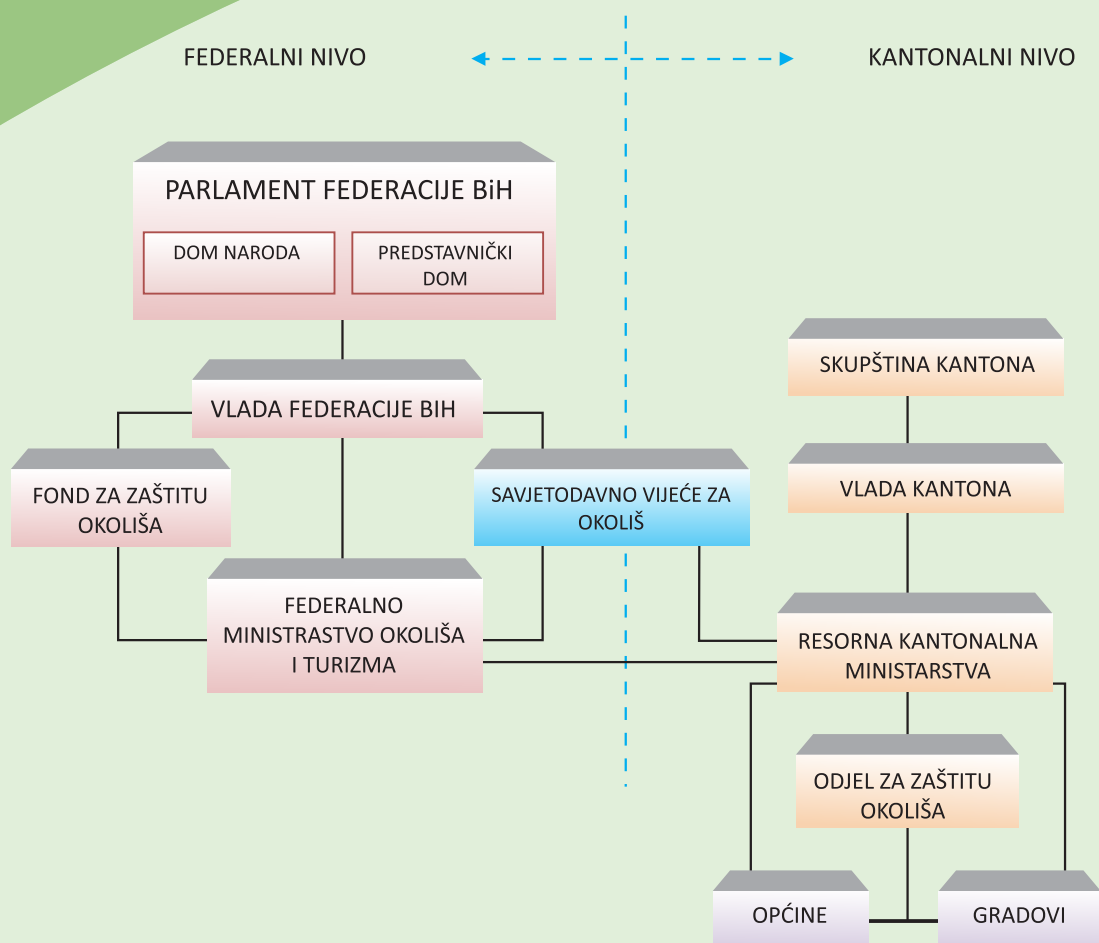
na učešću u izgradnji i upotrebi regionalne deponije u Doboju (alternativno u Tuzlanskom kantonu), saniranju divljih deponija na području JLS i organiziranje dana čistoće za odvoz krupnog otpada. Također će se nastaviti aktivnosti na uključivanju svih domaćinstava u organizirani odvoz otpada i jačanju kapaciteta JKP-a u pogledu opreme za sakupljanje, odvoz i selektiranje otpada.

Okvirna područja djelovanja u sklopu mjere:

- Učešće u sufinansiranju aktivnosti organiziranja i izgradnje regionalne deponije u Doboju ili u TK,
- Sanacija divljih deponija na području općine Doboj Istok,
- Organiziranje dana čistoće (prikupljanje komunalnog otpada),
- Povećanje broja uključenih domaćinstava u odvoz otpada,
- Jačanje kapaciteta JKP "Čisto" u sektoru prikupljanja, odvoza i selektiranja otpada.

3.2 OSTALI RELEVANTNI PROPISI IZ OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM

- Pravilnik o kategorijama otpada sa listama
(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 09/05)
- Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom
(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 77/08)
- Pravilnik o životinjskom otpadu i drugim neopasnim materijalima prirodnog porijekla koji se mogu koristiti u poljoprivredne svrhe
(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 08/08)
- Pravilnik o uslovima za rad postrojenja za spaljivanje otpada
(„Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 12/05)

INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM

4. INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM

Okolišna administracija u FBiH ima izrazito kompleksnu institucionalnu strukturu, uzevši u obzir da postoje tri administrativna nivoa (federalni, kantonalni i općinski). Okolišne administracije na svim nivoima imaju zakonski definirane mandate kojima reguliraju vlastite nadležnosti i funkcije.

Djelatnosti koje reguliraju otpad su u nadležnosti Federalnog ministarstva okoliša i turizma (FMOIT), resornih ministarstava kantona, a dio poslova je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave (gradova i općina).

Institucionalni okvir sistema upravljanja otpadom u skladu sa važećim zakonodavstvom je prikazan u tabeli ispod.

Tabela 17: Institucije koje imaju nadležnost vezane za otpad

Naziv institucije/subjekta	Nadležnosti vezane za otpad
Parlament Federacije BiH	Donosi zakone na federalnom nivou i Federalnu strategiju zaštite okoliša
Vlada Federacije BiH	Donosi Federalni plan upravljanja otpadom (2012-2017) i Uredbe te preko Federalnog ministarstva okoliša i turizma koordinira sve djelatnosti upravljanja otpadom
Fond za zaštitu okoliša	Sufinansira planove, programe, projekte i slične aktivnosti relevantne za djelovanje sistema upravljanja otpadom
Savjetodavno vijeće za okoliš	Ima konsultativnu i savjetodavnu ulogu, te predlaže nadležna kantonalna ministarstva za zaštitu okoliša. Članove Savjetodavnog vijeća imenuje Vlada FBiH
Skupština kantona	Donosi Plan upravljanja otpadom, te zakone na kantonalnom nivou
Vlada kantona	Preko resornog ministarstva koordinira sve djelatnosti upravljanja otpadom na području kantona
Gradovi i općine	Vode brigu o upravljanju komunalnim otpadom
Drugi sudionici	Proizvođači otpada, uvoznici proizvoda i otpada, preduzeća nadležna za upravljanje otpadom, konsultantska preduzeća, stručne institucije i organizacije, te relevantna udruženja

OBAVEZE OPĆINE KOJE
PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE

5. OBAVEZE OPĆINE KOJE PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE

Odredbama člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine propisana je nadležnost jedinice lokalne samouprave, a samim tim i obaveza finansiranja i unapređenja djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture, između ostalog u oblasti prikupljanja i odlaganja krutog otpada.

Kada su u pitanju odredbe člana 6. Zakona o upravljanju otpadom, istim je propisana obaveza nadležnih organa u upravljanju otpadom - izrada planova za upravljanje otpadom, čiji je sadržaj taksativno definiran odredbama pomenutog člana Zakona.

Strategija zaštite okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 2008.-2018. predviđa, između ostalog, mjeru sanacije i zatvaranja postojećih općinskih/gradskih odlagališta i uspostavljanja sistema odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u svim općinama/gradovima na području Federacije BiH. U okviru predviđenih mjera utvrđuje se i obaveza donošenje planova i propisa kojim će se omogućiti uvođenje novih načina prikupljanja i odlaganja, povećanje obima usluga prikupljanja, uvođenje odvojenog prikupljanja i dovođenje ovih poslova u stanje ekonomske održivosti, kao i druge obaveze, kako je prezentirano u okviru poglavlja Pravni okvir u oblasti upravljanja otpadom (Tabele 13, 14 i 15).

Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017 sadrži jasno definirane obaveze jedinica lokalne samouprave, sa preciziranim rokovima izvršenja i iznosima sredstava potrebnih za realizaciju pojedinačnih mjera, kako je prezentirano u Pregledu mjera iz Akcionog plana u okviru poglavlja Pravni okvir u upravljanju otpadom (Tabela 16).

Zakon o otpadu, odredbama člana 16. i 50, propisao je za jedinice lokalne samouprave obavezu osiguranja provođenja mjera za postupanje sa komunalnim otpadom, kao i obavezu osiguranja dijela finansijskih sredstava za izgradnju odlagališta komunalnog otpada.

Zakonom o komunalnim djelatnostima propisana je obaveza jedinica lokalne samouprave obezbjeđenja obavljanja komunalnih djelatnosti određenih zakonom, putem javnog preduzeća, ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i ugovora o koncesiji, kao i obaveza posebnim propisima reguliranja uslova i načina organiziranja poslova u vršenju pojedinih komunalnih djelatnosti, koje se obaveze odnose između ostalog i na komunalnu djelatnost odlaganje komunalnog otpada.

Odlukom o komunalnom redu, u okviru dijela iste u kojem se uređuje sakupljanje, odvoz i upravljanje sakupljenim komunalnim otpadom, propisane su sljedeće obaveze Općine Doboj Istok:

- donosi odluku o licu kome je povjerena djelatnost sakupljanja, odvoza i deponovanja otpada,
- utvrđuje područja obaveznog prikupljanja i odvoza otpada,
- daje saglasnost na cijene usluga odvoza otpada,
- izdaje Rješenja o obavezi potpisivanja Ugovora zbog uključivanja svih domaćinstava i pravnih lica u obavezni odvoz otpada,
- daje saglasnost na Program sakupljanja i odvoza otpada,
- određuje lokaciju deponije,
- vrši nadzor nad provedbom odredbi Odluke o komunalnom redu.

POSTOJEĆE STANJE UPRAVLJANJA OTPADOM
NA PODRUČJU OPĆINE DOBOJ ISTOK

6. POSTOJEĆE STANJE UPRAVLJANJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE

6.1 VRSTE I KOLIČINE OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE DOBOJ ISTOK

Otpadom se smatraju sve vrste materija koje korisnici odbacuju, namjeravaju ili moraju odbaciti. Otpad se dijeli po vrstama, agregatnom stanju, stepenu opasnosti i mjestu nastanka. Po agregatnom stanju otpad se dijeli na: kruti, tečni i gasoviti otpad. Po stepenu opasnosti se dijeli na: neopasni (komunalni), opasni i inertni otpad.

Opasni otpad sadrži agresivne materije i predstavlja opasnost za stanovništvo i živi svijet. Može biti eksplozivan, zapaljiv, toksičan, kancerogen, štetan, infektivan, imati sklonost nagrizanja, svojstvo stvaranja otrovnih gasova i druge opasne osobine. Odvojeno se sakuplja i prevozi, uz poseban nadzor i posebne propise o zbrinjavanju.

Inertni otpad nema značajnijih fizičkih, bioloških i hemijskih promjena i uticaja na okolinu. Nije topiv, zapaljiv, eksplozivan, nije rektivan i biološki razgradiv i nema nikakav opasan uticaj na živi svijet.

Otpad se, također, dijeli na vrste koje se mogu reciklirati i vrste otpada koje se ne mogu preraditi i ponovo koristiti. Najveći dio otpada se može reciklirati.

6.1.1 Vrste otpada koji nastaje na području općine

Vrste otpada koje nastaju na području općine Doboj Istok su:

- komunalni otpad (otpad iz domaćinstva);
- komercijalni otpad;
- industrijski otpad.

Komunalni otpad je otpad iz domaćinstava (kućni otpad), kao i otpad iz javnih preduzeća i ustanova, ugostiteljstva, zanatstva i trgovine, saobraćaja, javnih gradskih površina, otpad sličan komunalnom iz industrijskih preduzeća koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva.

Komercijalni otpad je otpad koji nastaje u privrednim subjektima, institucijama i drugim organizacijama, koje se u cjelini ili djelimično bave trgovinom, uslugama, kancelarijskim poslovima, sportom, rekreacijom ili zabavom, osim otpada iz domaćinstva i industrijskog otpada.

Industrijski otpad je otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim jalovine i pratećih mineralnih sirovina iz rudnika i kamenoloma.

Otpad koji se sakupi, u sebi sadrži velike količine sekundarnih sirovina koje se mogu koristiti u procesu reciklaže ili kao gorivo. To su sve vrste metala i legura, papira i kartona, plastike, stakla, gume, drveta, tekstila, otpaci biljnog porijekla i slično.

Otpad iz apoteka i ambulanti (infektivni medicinski otpad, hemijski i farmaceutski otpad i oštri predmeti) zbrinjavaju Bolnica "Sveti apostol Luka" Doboj, "KEMIS BH" doo Lukavac i "KEMEKO" BH doo Lukavac.

Uginule krupne životinje se ukopavaju na lokaciji stočnog groblja u Brijesnici Velikoj, u saradnji sa nadležnim inspekcijama ili Veterinarskom stanicom. Leševi sitnijih životinja, stradalih u saobraćaju ili sl. obično završavaju u komunalnom otpadu i na deponiji.

Ambalažni nepovratni otpad iz trgovina i ugostiteljstva (papir, karton, staklo, limenke, plastika, najlon i sl) proizvođači isporučuju firmi "BONZO" u Gračanici.

Industrijski opasni otpad nije zabilježen na području općine Doboj Istok.

Elektronski, elektronički otpad i sl. iz zanatskih radionica preuzima firma "BONZO" iz Gračanice, dok nepoznat dio ovog otpada završava u komunalnom ili na divljim deponijama.

6.1.2 Količine i sastav otpada koji nastaje na području općine

Podaci o postojećim količinama proizvedenog komunalnog otpada na području općine Doboj Istok, procjena njihovog rasta u planskom periodu, te procjena sastava komunalnog otpada, neophodni su radi predlaganja rješenja za uspostavu integralnog sistema upravljanja otpadom, te definiranja optimalnog toka komunalnog otpada, od mjesta njegovog nastanka do mjesta konačnog zbrinjavanja. Iako je u proteklom periodu u pretovarnoj stanici u Doboju vršena analiza sastava otpada nismo bili u mogućnosti dobiti podatke o sastavu i količinama pojedinih vrsta otpada u ukupnoj količini.

Podaci kojima raspolaže Javnomkomunalno preduzeće „Čisto“ doo jesu podaci o količini prikupljenog i deponovanog otpada na Regionalnu deponiju u Doboju. Vaganjem na Regionalnoj deponiji u Doboju utvrđeno je da količine prikupljenog i deponovanog otpada na području Općine Doboj Istok za 2020. godinu iznose 1.531,84 tone. Ovaj otpad je prikupljen od 1.857 domaćinstava (1.770 sa područja Doboj Istoka) i 178 privrednih subjekata (162 sa područja Doboj Istoka). Od ove količine 277,04 t je preuzeto i deponovano na deponiju od 7 privrednih subjekata koje odvoz koriste putem velikih kontejnera od 5 m³ ili 7 m³. Preostalih 1.254,80 t je preuzeto i deponovano na deponiju od 1.857 domaćinstava 173 privredna subjekta koji koriste kontejnere od 1,1 m³ ili kante.

6.1.3 Količine zelenog otpada koji nastaje na području općine

Općina Doboj Istok raspolaže veoma malim javnim zelenim površinama, tako da su količine zelenog otpada koje nastaju na tim površinama neznatne, te ovaj otpad završava u kontejnerima za komunalni miješani otpad. Zeleni otpad koji nastaje kod domaćinstava u privatnom posjedu također završava u miješanom otpadu, ali se većina spaljuje ili se zaorava prilikom proljetne i jesenje sjetve.

U narednom periodu, edukacijom lokalnog stanovništva ovaj otpad bi se mogao iskoristiti za kompostiranje.

6.1.4 Količine specijalnog otpada

Specijalni otpad na općini Doboj Istok se stvara, ali se ne znaju njegove tačne količine. U ovu vrstu otpada spadaju: opasni otpad iz domaćinstava, medicinski otpad, otpad životinjskog porijekla, električni i elektronički otpad, otpadna ulja i drugi zauljeni otpad, stara vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, krupni otpad, građevinski i inertni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i otpad iz poljoprivrede i šumarstva.

U cilju prikupljanja podataka o ovoj vrsti otpada svim privrednim subjektima koji bi mogli imati ovakav otpad smo poslali upite. Iz odgovora koje smo dobili možemo konstatovati slijedeće:

1. Benzinske pumpe nemaju drugog otpada osim komunalnog.
2. Dom zdravlja i apoteke imaju tri vrste specijalnog otpada i to:
 - Infektivni otpad, oko 500 kg/godišnje, koji preuzima Bolnica "Sveti apostol Luka" u Doboju ili "KEMIS-BH" doo Lukavac,

- Hemijski otpad, oko 200 kg/godišnje, koji preuzima "KEMIS-BH" doo Lukavac ili "KEMEKO-BH" doo Lukavac.
 - Oštri predmeti, oko 50 kg/godišnje, koji preuzima Bolnica "Sveti apostol Luka" u Doboju ili "KEMIS-BH" doo Lukavac.
3. Trgovine i marketi imaju ambalažni otpad karton i PVC foliju, u količini oko 24 t/godišnje, koji preuzima "BONZO" doo Gračanica.

6.2 POSTOJEĆI KAPACITETI ZA PRIKUPLJANJE I ODVOZ OTPADA

Upravljanje komunalnim otpadom na području općine Doboj Istok je u nadležnosti Javnog komunalnog preduzeća "Čisto" d.o.o. Doboj Istok.

JKP "Čisto" doo je preduzeće koje je osnovala Općina Doboj Istok radi obavljanja komunalnih poslova na teritoriji općine. Samom Odlukom o osnivanju, preduzeću su povjerene djelatnosti upravljanja otpadom i snabdijevanja vodom za piće iz centralnih vodovoda.

Djelatnosti kojima se preduzeće bavi predstavljaju poslovi:

- prikupljanja, transporta i deponovanja komunalnog otpada,
- snabdijevanja vodom za piće iz centralnih vodovoda,
- održavanja zelenih površina,
- zimskog održavanja javno-prometnih površina,
- upravljanja komunalnim otpadom,
- upravljanja pijacom i
- održavanjaj i upravljanja zajedničkih prostora zgrada.

Preduzeće radi kao jedna cjelina, tako da nema radnih jedinica za pojedine djelatnosti. Knjigovodstvo se vodi jedinstveno, pa je zbog toga u analizama teško doći do 100% tačnih podataka o troškovima za pojedinu djelatnost, jer se isti knjiže po vrsti troška, a ne po vrsti i djelatnosti u kojoj su nastali. Podaci o prihodima se vode na posebnim kontima i tu je moguće doći do tačnih podataka.

6.2.1 Opremljenost za pružanje usluge prikupljanja i odvoza otpada

U okviru djelatnosti odvoza otpada, u JKP "Čisto" doo stalno rade 3 radnika u jednoj smjeni radnim danima, a raspoloživi kapaciteti su iskorišteni 100%. Za potrebe rada na kamionu za kontejnere angažiran je još jedan vozač u jednoj smjeni i iskorištenost njegovog kapaciteta je 50% radnog vremena. Još tri radnika su angažirana povremeno na ovoj djelatnosti sa po 30% kapaciteta. Kod kalkulacija troškova, računa se da su 4 zaposlenika iz uprave, te poslovođa i referent za vozila angažirani u ovoj djelatnosti sa po 25% svojih kapaciteta, što daje ukupno 6 (šest) zaposlenih za djelatnost odvoza otpada.

Na području općine Doboj Istok locirano je:

- 18 kontejnera od 5 m³
- 25 kontejnera od 1,1m³.
- 758 kanti za komunalni otpad od 80 – 120 l, od raznih materijala.

Sve posude su raspoređene kod korisnika i nema posuda u rezervi.

Pored ovih posuda, odvoz otpada se vrši i putem plastičnih vreća od 80 l sa logom preduzeća. Korisnici vreće dobijaju prilikom plaćanja računa (1 vreća = 2,00 KM sa uključenim odvozom).

U narednim tabelama su prikazana vozila koja su na raspolaganju za odvoz otpada sa analizom angažiranja za prvih 6 mjeseci u 2021. godini.

Tabela 18: Vozila za odvoz otpada

Naziv i vrsta vozila	komad	godishte
Autosmečar MAN 14.22, N3, 9 m ³ , 162 kW, 5871 ccm	1	1996.
Autosmečar MERCEDES ATEGO 1018, 9 m ³ , 130 kW, 4249 ccm,	1	2014.
Autop dizač MERCEDES 932,01 ACTROS 3032 K, 235 kW, 11946 ccm	1	2004.

Tabela 19: Analiza rada vozila (pređeni kilometri, utrošeno gorivo i prevezeni otpad)

VRSTA VOZILA	REG. OZNAKA		JANUAR	FEBRUAR	MART	APRIL	MAJ	JUNI	UKUPNO
PODIZAČ – MERCEDES ACTROS 932.01	O02-E-555	km	391	662	633	567	480	573	3306
		gorivo	153	320	288	260	188	248	1457
		tura	14	21	22	19	17	19	112
		tona	20,32	23,28	24,30	21,48	21,74	21,48	132,60
		l/100km	39,13	48,34	45,50	45,86	39,17	43,28	44,07
		t/tura	1,45	1,11	1,10	1,13	1,28	1,13	1,18
		km/tura	27,9	31,5	28,8	29,8	28,2	30,2	29,52
SABIJAČ – MERCEDES ATEGO 1018	J58-A-624	km	1243	1242	1392	1202	1336	1478	7893
		gorivo	439	399	492	393	475	533	2731
		tura	32	31	36	31	39	42	211
		tona	99,92	100,2	110,2	87,96	114,22	123,22	635,72
		l/100km	35,32	32,13	35,34	32,70	35,55	36,06	34,60
		t/tura	3,12	3,23	3,06	2,84	2,93	2,93	3,01
		km/tura	38,8	40,1	38,7	38,8	34,3	35,2	37,41
SABIJAČ – MAN 14.222	K16-J-189	km	32	49	72	227	0	0	380
		gorivo	16	24	50	100	0	0	190
		tura	1	0	2	6	0	0	9
		tona	3,44	0	5,40	18,78	0	0	27,62
		l/100km	50,00	48,98	69,44	44,05	0,00	0,00	50,00
		t/tura	3,44	0,00	2,70	3,13	0,00	0,00	3,07
		km/tura	32,0	0,0	36,0	37,8	0,0	0,0	42,22

U prvih 6 mjeseci 2021. godine je ukupno prevezeno 795,94 tone otpada i deponovano na deponiju u Doboju.

Primjetno je da vozilo MAN 14.222 troši mnogo više goriva po km od ostalih vozila, te se koristi samo kao zamjena ili dopuna u izuzetnim situacijama.

6.2.2 Program odvoza i deponovanja komunalnog otpada na području općine

JKP "Čisto" doo vrši organizirano sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na području svih 5 MZ općine Doboju Istok, kao i iz naselja Čamdžići, Prnjavor i Bijeli Potok (MZ Lukavica), dijela korisnika iz MZ Stjepan Polje, (općina Gračanica), te naselja Stanić Rijeka - Školakoje pripada opštini Doboju.

Trenutno postoje dijelovi u MZ Klokotnica, MZ Brijesnica Velika i MZ Brijesnica Mala u koje vozilo ne može doći i koji su udaljeni više od 100 m od mjesta prolaza kamiona, te se građani uglavnom i zbog toga ne uključuju u organizirani odvoz.

Odvoz otpada od domaćinstava se vrši 2 ili 4 puta mjesečno, pomoću specijalnih vozila autosmećara za utovar otpada, iz tipiziranih posudakanti do 120 l ili PVC vreća od 80 l sa logom preduzeća ili odgovarajućom naljepnicom.

Da li se odvozi 2 ili 4 puta zavisi od mogućnosti pristupa vozila i broja prolazaka koje vozilo ionako mora obaviti. Građanima je za sada ostavljena mogućnost da, u dijelovima gdje vozilo prolazi 4 puta, dobrovoljno odaberu broj pražnjenja, a time i cijenu koju će plaćati.

Kako bi radnici JKP, koji utovaraju otpad, znali koju kantu trebaju prazniti, iste su obilježene odgovarajućom naljepnicom.

Što se tiče vreća sa logom ili naljepnicom, utovaraju se sve koje se iznesu u dane odvoza u tom dijelu, jer je njihov odvoz već unaprijed naplaćen.

Vlasnici individualnih stambenih objekata ili oni koji imaju ugovor o stanovanju u istim, trenutno sami obezbjeđuju kante za otpad koje su u njihovom vlasništvu i njihova je obaveza da svoje kante iznesu do saobraćajnice u dane i vrijeme odvoza, a poslje pražnjenja iste vrate u svoja dvorišta.

Odvoz komunalnog otpada od privrednih subjekata, koji imaju mjesečnu pretplatnu cijenu, vrši se 2 puta sedmično (ponedeljkom i petkom), zajedno sa domaćinstvima koje odvoz sleduje u te dane. Privrednim subjektima koji odvoz plaćaju po kontejneru, odvoz se vrši po pozivu narednog dana ili istog dana, ako je to moguće.

Obzirom da je Komunalnim redom Općine Doboj Istok predviđeno da se za odvoz otpada mora potpisati Ugovor između korisnika i JKP-a, odvoz se vrši samo od onih koji su potpisali Ugovor. Kopija svakog potpisanog Ugovora se dostavlja nadležnoj službi Općine na dalji postupak i evidentiranje.

Na dan 31.12.2020. godine, u evidenciji JKP-a je bilo 1.770 domaćinstava sa područja općine Doboj Istok ili 56%. Sa područja općina Gračanica i Doboj, usluga je vršena za 87 domaćinstava. Evidentiran je odvoz od 164 privredna subjekta sa općine Doboj Istok i 16 privrednih subjekata sa područja općina Gračanica i Doboj.

Obzirom da je Općina Doboj Istok usvojila Odluku o proglašenju ulica i trgova na području općine Doboj Istok (Službene novine Općine Doboj Istok br. 2/2016) u narednoj tabeli su dati podaci o odvozu otpada po ulicama.

Tabela 20: Pregled ulica sa pokrivenošću odvozom po MZ, broja korisnika po ulicama i brojem odvoza

MZ	Red. broj	Naziv ulice	Brojevi u ulici	Broj korisnika		Pokriveno odvozom	Mjesečno odvoza
				Dom.	Privr.		
KLOKOTNICA	1	Alije Izetbegovića	146	75	2	Da	4 X
	2	Zelenih beretki	86	36	0	Veći dio	2 X
	3	212. oslobodilačke brigade	79	51	2	Da	4 X
	4	Bosanska	52	32	0	Da	2 X
	5	1. maja	56	38	0	Da	2 X
	6	Zlatnih ljiljana	151	74	2	Da	4 X

	7	Patriotske lige	43	28	0	Da	4 X
	8	109. brigade	153	92	3	Da	4 X
	9	1. bataljona	157	88	0	Da	4 X
	10	Sarajevska	136	92	4	Da	4 X
	11	Dječija	71	43	0	Da	4 X
	12	Branilaca Klokočnice	68	42	1	Da	4 X
	13	10. marta	51	31	7	Da	4 X
	14	4. Maja (M-4)	52	17	11	Da	4 X
	15	Husein kapetana Gradašćevića	57	38	0	Da	4 X
	16	Dobrovoljačka	26	17	0	Da	2 X
	17	Šehidska	32	18	0	Da	2 X
	18	Stara cesta	77	38	12	Da	4 X
	19	Trg Alije Izetbegovića	19	6	25	Da	4 X
	UKUPNO			1512	856	69	
STANIĆ RIJEKA	1	2. bataljona	131	64	4	Da	4 X
	2	2. juna	58	39	0	Da	2 X
	3	Sprečanska (M-4)	62	39	4	Da	4 X
	UKUPNO			251	142	8	
BRIJESNICA VELIKA	1	Ćil	202	126	5	Da	4 X
	2	Do	101	66	1	Da	4 X
	3	Konjići	31	15	0	Da	4 X
	4	Bare (M-4)	51	24	5	Da	4 X
	5	Omladinska	37	18	0	Da	4 X
	6	Prisade	75	53	0	Da	4 X
	7	Narci	89	48	4	Da	4 X
	8	Vrba	36	24	2	Da	4 X
	9	Trg Šehida Brijesnice Velike	6	4	19	Da	4 X
	10	Reisa Čauševića	46	27	0	Da	4 X
	UKUPNO			674	405	36	
BRIJESNICA MALA	1	Dobojska	19	4	12	Da	4 X
	2	Industrijska	52	21	12	Da	4 X
	3	Školska	66	34	6	Da	4 X
	4	1. interventnog voda	50	22	0	Da	2 X
	5	Armije Republike BiH	221	71	8	Da	4 X
	6	1. marta	25	6	0	Da	2 X
	6	Grič	18	9	0	Da	2 X
	8	Bošnjaci	22	1	0	Dio	2 X
	9	Hadžići	33	10	0	Da	2 X
	10	Nova ulica	35	4	3	Dio	4 X
	11	Zmaja od Bosne	17	4	3	Dio	4 X
	12	Prvomajska	22	9	0	Da	4 X
	13	Trg Šehida Brijesnice Male	1	0	0	Da	2 X
	14	Mrkovići	40	10	1	Da	2 X
UKUPNO			621	205	45		
LUKAVICA RIJEKA	1	Branilaca Lukavice Rijeke	171	104	1	Da	2 X
	2	4. batallona	96	44	1	Da	2 X
	3	Varoš	29	14	0	Da	2 X
	4	Trg Šehida Lukavice Rijeke	1	0	2	Da	2 X
UKUPNO			297	162	4		
UKUPNO DOBOJ ISTOK			3355	1770	162		

OSTALI	Stanić Rijeka (RS)	0	7	0	Da	2 X
	Stanić Rijeka-Škola	0	21	1	Da	2 X
	UKUPNO DOBOJ	0	28	1		
	Stjepan Polje	0	3	12	Dio	4 X
	Šašovka	0	6	0	Dio	2 X
	Čamdžići	0	46	3	Da	2 X
	Brijesnica Mala (STP)	0	4	0	Da	2 X
	UKUPNO GRAČANICA	0	59	15		
	UKUPNO OSTALI	0	87	16		
UKUPNO SVI	3355	1857	178			

6.2.3 Program odvoza krupnog otpada

Na području općine Doboj Istok ne postoji program odvoza krutog i kabastog otpada. JKP je u prethodnom periodu samostalno i po zahtjevu obezbjeđivalo kontejner zainteresiranim licima i tako prikupljeni otpad odvozio na deponiju Doboj. U LEAP-u i Strategiji razvoja općine Doboj Istok, koja tek treba biti usvojena, postoji mjera za organizaciju dana čistoće 2 puta u godini u kojima bi se sakupljao i odvozio ovakav otpad.

6.2.4 Građevinski i inertni otpad

Građevinski i inertni otpad se ne sakupljaju organizirano. Proizvođači ovakvog otpada samostalno se rješavaju ovog otpada. Jedan dio šljake i pepela u zimskom periodu od domaćinstava završi u komunalnom otpadu. U dogovoru s klijentima i uz nadoknadu, JKP „Čisto” preuzima i odvozi šljaku i pepeo iz većih kotlovnica koju oni prikupljaju u velikim kontejnerima. Ova prikupljena šljaka i pepeo se odvoze na deponiju u Doboj.

6.2.5 Sakupljanje specijalnog otpada

Općina Doboj Istok nije nadležna za zbrinjavanje specijalnog otpada. Za zbrinjavanje ove vrste otpada u koji spada: opasni otpad iz domaćinstava, medicinski otpad, otpad životinjskog porijekla, električni i elektronički otpad, otpadna ulja i drugi zauljeni otpad, stara vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, krupni otpad, građevinski i inertni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i otpad iz poljoprivrede i šumarstva, odgovorni su oni koji ga stvaraju.

Veliki dio specijalnog otpada iz domaćinstava završava u miješanom otpadu i odlaže se na deponiju u Doboju. Dodatni problem je što se i u miješanom otpadu privrednih subjekata, također, nađu velike količine njihovog specijalnog otpada koji se odlaže na deponiju.

Medicinski otpad, otpadna ulja i drugi zauljeni otpad i hemijski otpad zbrinjavaju firme Kemis-BH doo i Kemeko-BH doo Lukavac, kao i bolnica Sveti apostol Luka iz Doboja.

Ambalažni otpad, otpadne baterije i akumulatori, električni i elektronički otpad, stara vozila i ostali metalni otpad preuzima firma "Bonzo" doo iz Gračanice.

6.3 POSTOJEĆA INFRASTRUKTURA ZA UPRAVLJANJE KOMUNALNIM OTPADOM

6.3.1 Deponija

Općina Dobož Istok nema deponiju otpada na svojoj teritoriji. Otpad koji sakuplja JKP se u početku deponovao na deponiju Grabovac u Gračanici. Nakon što je ova deponija proglašena neodgovarajućom i izdat nalog za njeno zatvaranje, a projekat Regionalne sanitarne deponije na TK propao, moralo se naći drugo rješenje.

Zahvaljujući razumijevanju i saradnji sa opštinskim strukturama u Doboju, pronađeno je rješenje da se otpad vozi na deponiju u Dobož koja je u međuvremenu formirana kao Regionalna deponija i kojom upravlja preduzeće pod imenom "Regionalna deponija" Dobož. Sav prikupljeni otpad se vozi na ovu deponiju i unazad tri godine se vaga i plaća po toni. Prije vage se plaćalo paušalno po kamionu ili kontejneru od 5 m³. Zbog niske cijene odvoza otpada od domaćinstava, Općina Dobož Istok finansira deponovanje na Regionalnu deponiju u Doboju. Trenutno se deponovanje na Regionalnu deponiju u Doboju vrši na osnovu Ugovora o deponovanju. Najnoviji Ugovor ističe u avgustu 2022, te će trebati sistemski riješiti ovo pitanje.

U Strategiji razvoja je predviđeno trajno rješavanje deponije otpada, a kao najpovoljnije rješenje je upravo ova Regionalna deponija u Doboju. JKP ne raspolaže potrebnim podacima o statusu ove deponije.

6.3.2 Selektivno odlaganje otpada

Trenutno se na teritoriji općine Dobož Istok ne vrši selekcija otpada. Sav otpad iz domaćinstava i privrednih subjekata završava na deponiji, a jedan dio papira i plastike se spaljuje, što posredno izaziva štetu po okoliš.

6.3.3 Operateri i firme koje su uključene u selekciju otpada i recikliranje

Prema dostupnim podacima, postoje tri firme koje od proizvođača otpada direktno pruzimaju određene vrste otpada i to su:

- KEMIS-BH doo Lukavac - opasni i specijalni otpad
- KEMEKO-BH doo Lukavac - opasni i specijalni otpad
- BONZO doo Gračanica - ambalažni otpad (papir, sve vrste plastike, najlon, folije, limenke, akumulatori, sve vrste metala, računari i sl. tehnika, i dr)

6.4 FINANSIRANJE SISTEMA UPRAVLJANJA OTPADOM

6.4.1 Ostvarenje prihoda i rashoda

JKP "ČISTO" doo otvaruje prihode iz više djelatnosti, a knjigovodstvo se vodi zajednički. Ipak, prihodi se kontiraju prema vrsti djelatnosti pa je moguće dobiti podatke koliko je prihoda ostvareno iz koje djelatnosti.

Za rashode je već problem, obzirom da se neke vrste vode zajednički. Kod analiza troškova, JKP postupa tako da troškove koji nisu tačno definirani dijeli na broj radnika za koji smatra da obavljaju djelatnost

otpada. Kao što je već spomenuto u poglavlju 6.2, računa se da je u djelatnosti sakupljanja, odvoza i deponovanja otpada angažirano 6 radnika.

Analizom prihoda iz prethodnih godina, ustanovljeno je da prihod od ove djelatnosti učestvuje sa 24-26%u ukupnim prihodima. U prihode je uračunata i dotacija od Općine za troškove deponovanja. Rashodi koji su direktno vezani za ovu djelatnost ili preraspoređeni po ključu čine 25% od ukupnih rashoda. U rashode je uračunata i dotacija od Općine, utrošena za plaćanje deponije. Obzirom da preduzeće uglavnom posluje na pozitivnoj nuli, ova djelatnost je uglavnom u gubitku, te ne postoje sredstva za bilo kakva ulaganja u opremu ili vozila.

U narednoj tabeli daje se pregled prihoda i rashoda sa 30.06.2021. godine, formiran prema ključu angažiranosti zaposlenih.

Tabela 21: Pregled prihoda i rashoda za djelatnost otpada sa 30.06.2021.

VRSTA PRIHODA	IZNOS	VRSTA RASHODA	IZNOS
Prihod od otpada iz domaćinstava	31.610,84	Nabavka sirovina, materijala, rezervnih dijelova i inventara	2.975,31
Prihodi od odvoza otpada privreda	39.857,35	Utrošena energija, gorivo i mazivo	9.413,54
Prihod od Općine za deponiju	26.249,50	Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih i dr.fizičkih lica	69.367,11
Prihodi po osnovu otpisanih ostalih obaveza	7.569,46	Troškovi proizvodnih usluga	4.766,39
		Usluge korištenja deponije	22.491,00
		Ostali nematerijalni troškovi	4.516,74
	105.287,15		113.530,09
DOBIT / GUBITAK (PRIHODI – RASHODI)			- 8.242,93

6.4.2 Cijene odvoza otpada i raspodjela sredstava i naplativost

JKP "ČISTO" doo vrši naplatu usluga isporuke vode i odvoza otpada na osnovu Odluke o saglasnosti na cijene komunalnih usluga koju na prijedlog Nadzornog odbora JKP-a donosi Općinsko vijeće Općine Doboj Istok.

Cijene usluga odvoza otpada su formirane na 2 načina za domaćinstva i privredne subjekte.

Za domaćinstva su određene pretplatne cijene na nivou mjeseca u zavisnosti od:

- broja odvoza i količine komunalnog otpada,
- broja članova domaćinstva i
- stalnosti boravka u domaćinstvu (dijaspora).

Za privredne subjekte cijena je određena po:

- veličini posude za otpad i broju odvoza
- mjesečnoj pretplati u zavisnosti od veličine i vrste djelatnosti

Tabela 22:Cijene usluge odvoza otpada za domaćinstva

OZNAKA TARIFE	OPIS USLUGE – KATEGORIJE KORISNIKA	CIJENA sa PDV KM/mjesečno
3.a)	Domaćinstva preko dva člana – četiri odvoza mjesečno i količinu do jedne kante od 80 l	7,00
3.a-1)	Domaćinstva preko dva člana – četiri odvoza mjesečno i količinu do dvije kante od 80 l	14,00
3.b)	Domaćinstva preko dva člana – dva odvoza mjesečno i količinu do jedne kante od 80 l ili vreće sa logom	4,00
3.b-1)	Domaćinstva preko dva člana – dva odvoza mjesečno i količinu do dvije kante od 80 l ili vreće sa logom	8,00
3.b-2)	Domaćinstva do dva člana – jedan odvoz mjesečno i količinu od jedne vreće sa logom	2,00
3.b-3)	Domaćinstva –Dijaspora – jedna vreća sa logom na dva mjeseca	1,00

Tabela 23:Cijene usluge odvoza otpada za privredne subjekte po količini

OZNAKA TARIFE	OPIS USLUGE – KATEGORIJE KORISNIKA	CIJENA sa PDV KM/odvozu
2.a)	Odvoz vreće sa logom do 80 l	2,00
2.b)	Odvoz kanta za komunalni otpad 80 l	2,00
2.c)	Odvoz kanta za komunalni otpad 120 l	3,00
2.d)	Odvoz po kontejneru od 1,1 m ³	35,10
2.e)	Odvoz po kontejneru od 5 m ³	93,60
2.f)	Odvoz po kontejneru od 7 m ³	117,00

Tabela 24:Cijene usluge odvoza otpada za privredne subjekte pretplata

OZNAKA TARIFE	OPIS USLUGE – KATEGORIJE KORISNIKA	CIJENA sa PDV KM/mjesečno
c)	Kancelarijski prostori do dvije kancelarije – uredi, advokati, sudski tumači, notari, prevodioci, videoteke, auto škole, agencije, udruženja građana, sjedišta političkih stranaka i njima slični	10,00
d)	Poslovni prostori - urari, zlatari, frizerski saloni, brijačnice, optičari, obučari, električari, limari, bravari, krojači, cvjećare, vodoinstalateri, fotografske radnje i njima slični	13,00
e)	Poslovni prostori – privatne ljekarske ordinacije, saloni zabave, kiosci, automehaničari, autoelektričari, autolimari, stolari, štamparije, knjižare i njima slični	15,00
f)	Poslovni prostori – picerije, ašćince, ćevabdžince, buregdžince, slastičarne, pekare, servisi kućanskih aparata, manje trgovine mješovitom robom (bez konzumiranja alkoholičkih pića i piva), butici, prodavnice obuće, apoteke i njima slični	17,55
g)	Poslovni prostori – uredi do 4 kancelarije	20,00
h)	Poslovni prostori – bifei, piljarnice, manje trgovine mješovitom robom, vulkanizeri i njima slični	29,00
i)	Poslovni prostori – veće prodavnice prehrambene i mješovite robe, kafane, restorani i njima slični objekti	35,10
j)	Poslovni prostori – uredi do 6 kancelarija	40,00
k)	Poslovni prostori- disko barovi, mesnice, domovi zdravlja, objekti javne uprave sa više od 6 kancelarija za svaki objekat	58,50

NAPOMENE:

1. Pretplata korisnika pod **3.c** do **3.f** obuhvata **dva odvoza sedmično** upakovanog otpada u tipske posude - kante do 120 l ili vreće za komunalni otpad do 100 l – **1 komad**
2. Pretplata korisnika pod **3.g** do **3.k** obuhvata **dva odvoza sedmično** upakovanog otpada u tipske posude - kante do 120 l ili vreće za komunalni otpad do 100 l – **2 ili više komada**
3. Cijene su određene prema vrsti i količini otpada, kao i tipu korisnika sa uključenim PDV-om i ne obuhvataju nabavku posuda za komunalni otpad, koje je dužan obezbijediti sam korisnik usluge u količini, tipu i zapremini koja je obuhvaćena cjenovnikom

INFORMIRANJE JAVNOSTI

7. INFORMIRANJE JAVNOSTI

7.1 JAVNA SVIJEST, EDUKACIJA I KOMUNIKACIJA S JAVNOŠĆU

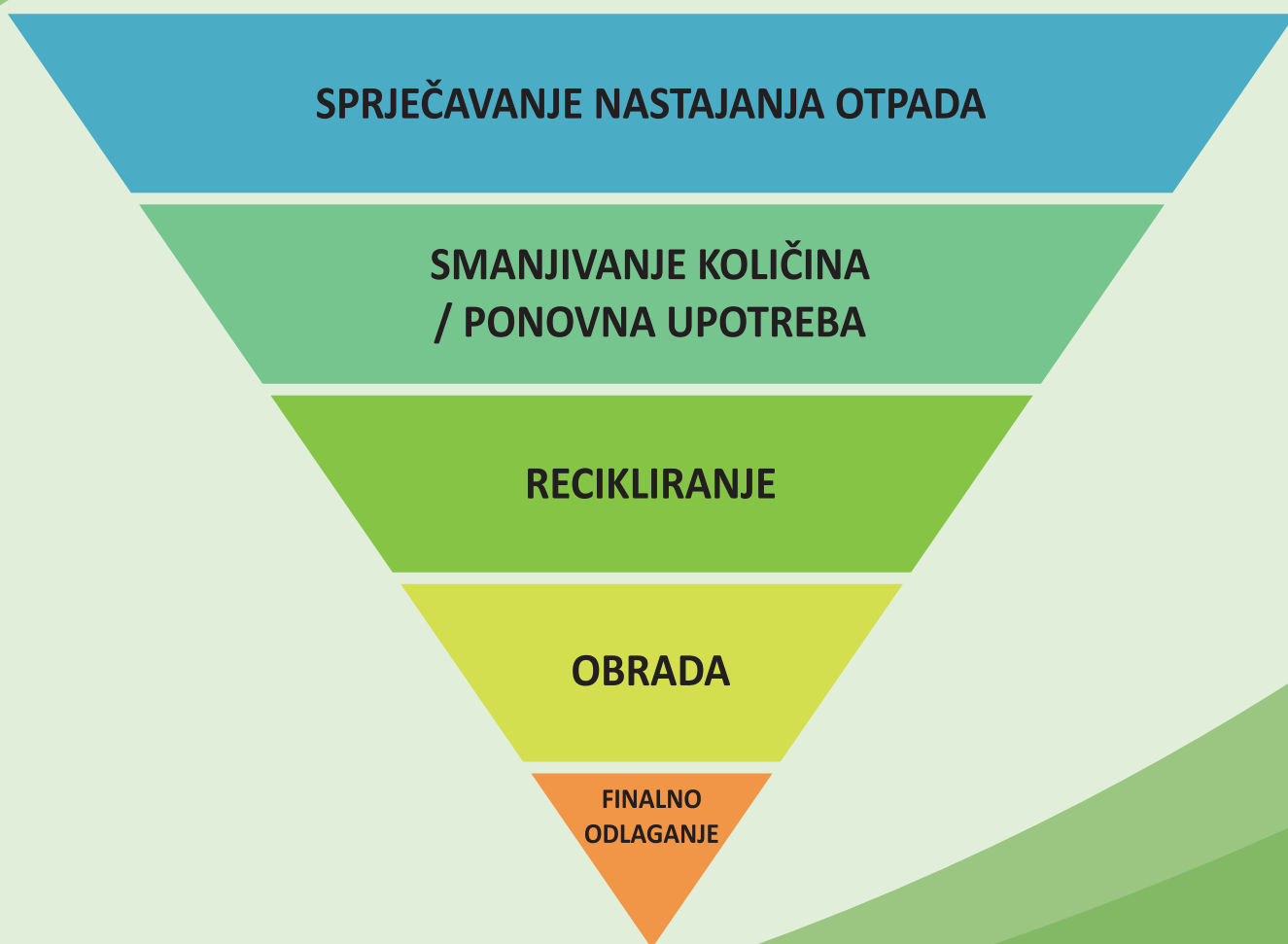
Osnovna komponenta bilo kojeg plana upravljanja otpadom je planiranje podizanja javne svijesti i edukacija javnosti. Otpad nastaje kao rezultat ljudskih aktivnosti i svaki pojedinac u lancu njegovog nastanka mora imati saznanja i razumjeti problematiku upravljanja otpadom. Građani vrlo često nisu svjesni koliko neadekvatno odlaganje otpada utiče na zdravlje njih samih. Potrebno je stalno raditi na pitanju podizanja javne svijesti građana i obuhvatiti sva domaćinstva uslugama odvoza otpada. Zato je odgoj i obrazovanje u polju zaštite okoliša nezaobilazan segment svakog integralnog sistema upravljanja otpadom. Jedino kroz uključivanje građanskog društva u sve segmente, integralno upravljanje otpadom može postati učinkovito, dostupno i održivo.

Edukacija i uključivanje javnosti je težak i dugotrajan proces, ali je neophodan jer javnost treba primjenjivati donosene odluke, a lakše ih prihvata, manje je nezadovoljstvo, a korist je obostrana, ako je javnost uključena.

Edukacija i komunikacija sa javnošću podrazumjeva niz aktivnosti koje se mogu podijeliti na:

- institucionalno jačanje i edukacija nadležnih kantonalnih i općinskih institucija za donošenje odluka vezanih za upravljanje otpadom, te kvalitetno komuniciranje u procesima odlučivanja,
- uključivanje građana u procese planiranja i donošenja odluka (javne rasprave), osiguranje kontinuiranog financiranja i provođenja kampanja iz oblasti upravljanja otpadom,
- razvoj različitih obrazovnih programa (tribine, okrugli stolovi i radionice sa temama o komunalnom otpadu, uticaju otpada na ljudsko zdravlje i mogućnosti izdvajanja korisnih komponenti iz otpada).
- informiranje i educiranje svih aktera (građani, nevladine organizacije i odgojno-obrazovne institucije),
- primjena različitih komunikacijskih kanala i redovnog informiranja cijele javnosti,
- angažman vanjskih pružatelja usluga.

Veoma je važno tokom rada na podizanju svijesti javnosti, isticati posljedice neadekvatnog odlaganja otpada po okoliš i zdravlje ljudi.

TEMELJNA NAČELA I OPĆI POSTUPCI
UPRAVLJANJA OTPADOM

8. TEMELJNA NAČELA I OPĆI POSTUPCI UPRAVLJANJA OTPADOM

Plan upravljanja otpadom odnosi se na uspostavljanje održivog upravljanja otpadom i usvajanja prioriteta u praksi, obuhvata načine postupanja sa otpadom i predlaže aktivnosti koje zainteresirane strane treba da preduzmu da bi se na lokalnom nivou dostigla vizija i ciljevi koji su postavljeni u Strategiji upravljanja otpadom FBiH (2008-2018), kao i Federalnom planu upravljanja otpadom koji predstavlja provedbeni dokument Strategije. To zahtijeva koordiniranu akciju više različitih učesnika – lokalnih vlasti, domaćinstava, preduzeća, privatnog sektora, nevladinih organizacija i pojedinaca.

Pri tome lokalne vlasti imaju centralnu ulogu u planiranju i stvaranju održivog sistema upravljanja otpadom i mogu biti nositelj niza aktivnosti na poboljšanju trenutnog stanja prikupljanja komunalnog otpada, uvođenja sistema odvojenog prikupljanja otpada, uklanjanja divljih odlagališta, te edukaciji građana i privrednika. Sve ove aktivnosti se moraju provoditi u uskoj saradnji sa JKP „ČISTO“ doo kao nosioca aktivnosti na upravljanju otpadom na prostoru općine Doboj Istok. Osnovni cilj Plana je da se kroz pregled postojećih podataka o otpadu ostvare neophodne pretpostavke za dalje unaprjeđenje upravljanja otpadom na području općine Doboj Istok, kao i minimizacija uticaja otpada na okoliš i povećanje efikasnosti korištenja resursa na datom prostoru.

8.1 PLANSKO RAZDOBLJE

Proces planiranja je periodični proces čija je svrha analiza postignutog i planiranje poboljšanja pojedinih komponenti sistema. Planirane aktivnosti se realiziraju prema utvrđenoj dinamici uz sistematsko praćenje implementacije postavljenih ciljeva. Plan upravljanja otpadom na području općine Doboj Istok obuhvata razdoblje 2022-2027. godine za koji period će biti definirane aktivnosti na uspostavi i radu integralnog sistema upravljanja čvrstim otpadom.

8.2 PRIORITETI UPRAVLJANJA OTPADOM

Upravljanje otpadom predstavlja provođenje propisanih mjera za postupanje otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana, i odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom poslije zatvaranja.

Radi postizanja cilja i pravovremenog sprečavanja zagađivanja i smanjenja posljedica po zdravlje ljudi i okoliš, upravljanje otpadom, prema čl. 4 kantonalnog Zakona o upravljanju otpadom, vršit će se na način da osigura:

- smanjenje opasnih karakteristika otpada na minimum,
- smanjenje nastalog otpada po količini, posebno uzimajući u obzir tokove otpada,
- tretiranje otpada na način kojim se osigurava povrat sirovinskog materijala iz njega,
- spaljivanja ili odlaganja na deponije na okolišno prihvatljiv način onih vrsta otpada koje ne podliježu povratu komponenti, ponovnoj upotrebi ili proizvodnji energije.

Za utvrđivanja prioritetnog načina postupanja s otpadom potrebno je uzeti u obzir:

- ekološke beneficije,
- tehničku izvodljivost za korištenje najbolje raspoložive tehnologije,
- ekonomsku izvodljivost.

Upravljanje otpadom treba vršiti tako da se preduzmu sve neophodne mjere koje osiguravaju tretman i odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili prouzrokovanja značajnog rizika po prirodu, a naročito:

- bez rizika po vode, zrak, tlo, životinje i biljke,
- bez stvaranja smetnji putem buke ili mirisa,
- bez štetnog utjecaja po prirodu ili mjesta koja su od posebnog interesa.

8.3 OSNOVNA NAČELA UPRAVLJANJA OTPADOM

Izrada ovog Plana samo je jedan, ali veoma važan korak, u nizu mjera koje je potrebno sprovesti da bi se riješili problemi i uspostavio sistem upravljanja otpadom koji će povoljno uticati na čitav niz aspekata potrebnih za podizanje standarda života (zaštita okoliša i zdravlja ljudi, poboljšanje ambijentalnih vrijednosti prostora, ekonomski aspekt i dr.).

Izrada ovog Plana upravljanja otpadom temelji se na postizanju što većeg stepena usklađenosti sa temeljnim načelima sadržanim u Zakonu o upravljanju otpadom FBiH i Zakonu o upravljanju otpadom Tuzlanskog kantona:

- **prevencija:** izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada kako bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš i izbjeglo onečišćenje okoliša,
- **mjere opreznosti:** sprječavanje opasnosti ili štete po okoliš koje uzrokuje otpad,
- **odgovornost proizvođača otpada:** proizvođač je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolišnog rješenja prema osobinama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najbolje raspoložive tehnologije,
- **princip "zagađivač plaća":** proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana i odlaganja otpada, uključujući brigu nakon upotrebe i monitoring. On je i finansijski odgovoran za preventivne i sanacijske mjere uslijed šteta po okoliš koje je prouzročio ili će ih najvjerojatnije prouzrokovati,
- **blizina:** tretman ili odlaganje otpada treba se obavljati u najbližem odgovarajućem postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolišnu i ekonomsku profitabilnost,
- **regionalnost:** razvitak tretmana otpada i izgradnja objekata za njegovo odlaganje treba se obavljati na način da se zadovolje potreba regije i omogući samoodrživost izgrađenih objekata. Primjena načela regionalnosti zavisi od lokalnih uslova i okolnosti, te podrazumijeva i uključivanje transfer stanica ukoliko postoje značajnije udaljenosti od mjesta nastajanja otpada do izabrane lokacije za deponiju.

Prevenција nastanka otpada je prioritet u djelovanju svakog cjelovitog održivog sistema upravljanja otpadom i postiže se kroz izbjegavanje nastanka otpada. Ona podrazumijeva implementaciju mjera kao što su: edukacija i rad s javnošću i promocija principa održive potrošnje i čišće proizvodnje u privredi i uslužnim djelatnostima.

Veoma je važno raditi na smanjenju količina otpada, jer će to rezultirati i smanjivanjem potreba za sakupljanjem, zbrinjavanjem otpada, te smanjivanjem pritisaka na okoliš. Nastajanje otpada se ne može potpuno spriječiti, međutim, mogu se poduzeti određene aktivnosti na smanjenju količina proizvedenog otpada. Za otpad koji nastane iznimno je važno raditi na njegovom sortiranju i recikliranju.

ANALIZA PROBLEMA, PREPORUKE I ZAKLJUČCI

9. ANALIZA PROBLEMA, PREPORUKE I ZAKLJUČCI

9.1 ANALIZA PROBLEMA I PREPORUKE

9.1.1 Institucionalni i pravni problemi

Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, Strategijom zaštite okoliša FBiH 2008-2018, Federalnim planom upravljanja otpadom 2012-2017, Zakonom o otpadu i Zakonom o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona propisana je obaveza jedinica lokalne samouprave vezana za upravljanje komunalnim otpadom.

Odlukom o komunalnom redu utvrđena je obaveza Općine Doboj Istok vezana za sakupljanje, odvoz i upravljanje sakupljenim komunalnim otpadom i vršenje nadzora nad njim, uključujući inspekcijski nadzor iz oblasti komunalnih djelatnosti.

Odlukom o osnivanju komunalnog preduzeća, pored ostalih delatnosti, JKP-u "Čisto" d.o.o. Doboj Istok povjerava se obavljanje sakupljanja, odvoza, obrađivanja i trajnog odlaganja komunalnog otpada na sanitarnu deponiju.

Na osnovu analize strateških dokumenata na nivou FBiH, TK i Općine evidentno je da su planski periodi istekli i da se kasni sa implementacijom planskih i strateških dokumenata, te je ove dokumente potrebno inovirati. Dodatno je važno istaći da je nedovoljan inspekcijski nadzor u oblasti otpada, od lokalnog do entitetskog nivoa i da ga treba poboljšati.

Na nivou Općine nije ispoštovana odredba o obaveznoj uključenosti svih domaćinstava u organizirani odvoz otpada, ne provodi se inspekcijski nadzor nad domaćinstvima koja nisu uključena u organizirani odvoz otpada i nema odluke o načinu sakupljanja kabastog otpada.

9.1.2 Infrastrukturni problemi

Analizom rada opreme za sakupljanje otpada i angažiranog ljudstva dolazimo do zaključka da je na do sada dostignutom nivou uključenosti domaćinstava (56% domaćinstava) dostignut nivo od 95% kapaciteta. Za uključenost domaćinstava od 95%, neophodno je zaposliti dodatnu radnu snagu za utovar otpada i nabaviti dodatno vozilo za sakupljanje otpada.

Sve MZ su pokrivene odvozom otpada uglavnom dva puta mjesečno, ali postoje dijelovi ulica u brdskim područjima gdje je zbog veličine kamiona i nedostatka mjesta za okretanje nemoguć pristup, pa bi domaćinstva iz tih dijelova morala iznositi svoj otpad i do 300 m udaljenosti.

Preduzeće ne raspolaže kantama za komunalni otpad, osim vreća, što je još jedan od motiva za slab odziv domaćinstava.

Kabasti otpad se ne odvozi redovno, te je potrebno izvršiti planiranje odvoza ove vrste otpada.

9.1.3 Deponija i problemi na deponiji

Općina Doboj Istok nema lokaciju za deponiju. Do marta 2013. godine otpad je deponovan na deponiju u Gračanici, a od marta 2013. se deponuje na deponiju u Doboju. Općina Doboj Istok je potpisala

sporazum o pristupanju Regionalnoj deponiji u Doboju, pa se može smatrati da je lokacija deponovanja riješena za naredni period. Deponovanje se plaća po toni otpada.

9.1.4 Divlje deponije

Obzirom da je pokrivenost domaćinstava odvozom otpada oko 56% neizbježno je da se preostali otpad, pored spaljivanja, deponuje na divlje deponije, uglavnom manjih kapaciteta (do 10 m³ otpada). Općina u saradnji sa JKP-om i NVO svake godine očisti oko 6 deponija. Neke se više ne pojavljuju, ali se zato otvaraju druge manje deponije. Uglavnom je registrirano oko 14 lokacija na kojima se pojavljuje veća količina otpada raznih vrsta. Realizacijom pokrivenosti oko 95% izbjeglo bi se i stvaranje divljih deponija.

9.1.5 Sortirnica otpada

Na području općine Doboj Istok, ne postoje reciklažna dvorišta, centri za reciklažu niti zeleni otoci. Postojeća infrastruktura ne obezbjeđuje skoro nikakve mogućnosti razdvajanja otpada i njegovo selektivno iskorištenje i odlaganje, te se u narednom periodu trebaju rješavati ovi problemi, a prvenstveno selektiranje otpada na mjestu nastanka, te pitanje infrastrukture i opreme za selektivno prikupljanje otpada.

9.1.6 Krađa sirovina

Obzirom da se trenutno sav prikupljeni otpad deponuje na deponiji bez selekcije, ne možemo govoriti da postoji krađa sirovina. Međutim, ako želimo provesti sortiranje otpada na mjestu nastanka, onda moramo obratiti pažnju na postojanje osoba koje vrše izdvajanje i sakupljanje određenih vrsta otpada iz posuda za otpad. Primjetno je da ovi sakupljači izdvajaju najviše metalni otpad (željezo, bakar, aluminijum i sl) i, u manjoj mjeri, plastiku, papir i staklo.

9.1.7 Cijena odvoza otpada (finansijski problemi)

Iz analiza poslovanja JKP-a, vidljivo je da se djelatnost sakupljanja, odvoza i deponovanja otpada vrši uz gubitak. Izračuni pokazuju da se po prikupljenoj toni gubi oko 10,00 KM, iako je cijena deponovanja na deponiju, prema poređenjima sa drugim deponijama veoma povoljna.

Razlozi su u jako niskoj cijeni odvoza za domaćinstva, malom odzivu domaćinstava, a potpunoj teritorijalnoj pokrivenosti odvozom. U analizi rada kamiona je primjetno da zbog razuđenosti korisnika kamion prelazi veliku kilometražu za malu količinu otpada. Boljim odzivom bi se ista količina otpada sakupila na manjoj udaljenosti.

Naknada za odvoz komunalnog otpada treba da bude ekonomska kategorija ili da se subvencionira iz općinskog budžeta do ekonomske cijene. Potrebno je planirati veća sredstva za razvoj infrastrukture za prikupljanje otpada. Potrebno je planirati sredstva namijenjena za podizanje javne svijesti u upravljanju otpadom preko predškolskih i školskih ustanova i civilnog sektora.

9.1.8 Pokrivenost odvozom otpada

Analizom nedavno usvojene Odluke o ulicama i trgovima na području općine Doboj Istok dolazimo do saznanja da su sve ulice pokrivene odvozom. Oko 90% prostora je pokriveno uz potrebu iznošenja

otpada do 100 m do mjesta odvoza, dok oko 10% trenutno nije dostupno postojećem vozilu JKP i otpad bi trebalo iznositi i do 300 m. Odziv domaćinstava na obavezni odvoz je oko 56%.

Potrebno je izvršiti dodatni pritisak na preostala domaćinstva i edukaciju za potrebu uključenja u obavezni odvoz otpada.

9.1.9 Otpad za koji nije nadležna Općina

Općina Doboj Istok je nadležna samo za sakupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada. Međutim, često se dešava da ostale vrste otpada, kao što je medicinski, hemijski, klaonički otpad i druge vrste opasnog otpada završe u miješanom otpadu. Opasni otpad se uglavnom ne izdvaja od miješanog otpada u domaćinstvu, a često ni u privrednim subjektima, tako da većina tog otpada završi u miješanom otpadu, a samim tim i na deponiji.

Zbog toga je neophodno posebnu pažnju posvetiti rješavanju ovog problema i da se odgovornost za upravljanje ovim vrstama otpada prenese na nadležne institucije, operatere ili firme.

9.1.10 Javna svijest i rad sa NVO i medijima

Zaposleni u JKP nailaze na otpor stanovništva za plaćanje odvoza otpada iz više razloga:

- Već uključeni odbijaju da plaćaju račune pod izgovorom da nisu preduzete nikakve sankcije prema onima koji se nisu odazvali na rješenja o obaveznom odvozu i koji svoj otpad deponuju po divljim deponijama.
- Oni koji se nisu uključili protestuju, jer smatraju da nemaju količinu otpada na koju se obavezuju Ugovorom, a i zbog slabe ekonomske moći.
- Niska svijesti građana o neophodnosti kvalitetnog prikupljanja i deponovanja otpada.

Problem predstavlja i nedostatak lokalnog medija, putem kojeg bi se građani informirali.

Resursi NVO, koje se bave zaštitom okoliša, nisu dovoljno iskorišteni, a sredstva koja se izdvajaju za njihovo uključivanje su zanemariva.

Također, JKP nije nijednim propisom ovlašteno da preduzima represivne mjere, osim da utužuje već evidentirane dužnike.

Obzirom da savremeni pristup upravljanja otpadom zahtijeva kontinuirano uvođenje novina i stalnu komunikaciju sa građanstvom, JKP i Općina moraju više pažnje posvetiti odnosu sa javnošću. Informacije moraju ciljano stizati do građana, putem sredstava informiranja, udruženja građana, škola i drugih javnih ustanova. Potrebno je organizirati predavanja, tribine, akcije i kontinuirano raditi na izradi i distribuciji brošura, letaka, ažuriranju web i facebook stranice i sl.

9.2 ZAKLJUČAK

Obzirom da na nivou Općine nije dovoljno ispoštovana odredba o obaveznoj uključenosti svih domaćinstava u organizirani odvoz otpada, ne provodi se inspekcijski nadzor nad domaćinstvima koja nisu uključena u organizirani odvoz otpada i nema odluke o načinu sakupljanja kabastog otpada, potrebno je u planskom periodu posebnu pažnju i aktivnosti posvetiti ovim problemima.

JKP ne raspolaže sa dovoljno opreme i ljudstva za veći obuhvat odvoza otpada od domaćinstava. Obavezno planirati dodatno opremanje JKP vozilima za cjelokupni otpad i vozilom za selektirani otpad, te posudama za selekciju otpada (kontejneri, kante, vreće i sl)

Ukoliko se želi krenuti sa selekcijom otpada, mora se imati u vidu da ni Općina Doboj Istok, a ni JKP ne raspolažu nikakvim kapacitetima niti opremom za ovu aktivnost. Potrebno je planirati ovu aktivnost u eksperimentalnoj fazi sa postojećom opremom, uz obezbjeđivanje posuda za selekciju, a nakon analize odlučiti da li ići u selekciju, te izvršiti potpuno opremanje za ovu aktivnost. Za početak uvesti odvajanje plastike i papira na mjestu nastanka ili putem zelenih ostrva.

U planskom periodu će trebati cijene odvoza otpada dovesti na ekonomski nivo, a što će zavisiti od provođenja prethodnih aktivnosti na potpunom obuhvatu i prihoda od selektiranog otpada.

Informiranje i edukacija stanovništva na teme otpada i zaštite okoliša su nedovoljne, pa u planskom periodu ovim pitanjima posvetiti više pažnje i aktivnosti.

STRATEŠKI, OPERATIVNI CILJEVI I VREMENSKI
PLAN ZA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PODRUČJU
OPĆINE DOBOJ ISTOK, ZA PERIOD 2022 – 2027

10. STRATEŠKI, OPERATIVNI CILJEVI I VREMENSKI PLAN ZA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE ZA PERIOD 2022 – 2027

Nakon provedene analize i utvrđivanja trenutnog stanja po pitanju upravljanja otpadom na području općine Doboj Istok, stekli su se uslovi za određivanje adekvatnih ciljeva i mjera koji će dovesti do poboljšanja u odnosu na trenutnu situaciju i ispunjenja ciljeva u narednom planskom periodu.

Ograničenja za šire djelovanje su postavljena nadležnostima Općine u ovoj oblasti. Bez obzira na ograničene nadležnosti, Općina može biti nositelj niza aktivnosti na poboljšanju trenutnog načina prikupljanja komunalnog otpada, uvođenju sistema odvojenog prikupljanja otpada, uklanjanja divljih deponija, te edukaciji građana i privrednika.

Sve ove aktivnosti se trebaju provoditi u uskoj saradnji sa JKP „Čisto“ doo kao nosioca aktivnosti na upravljanju otpadom na području općine Doboj Istok. Paralelno sa aktivnostima za koje je Općina nadležna, potrebno je jačati saradnju sa nadležnim organima na višim nivoima vlasti, definirati uočene probleme i tražiti zajednička rješenja.

Ciljevi upravljanja otpadom za planski period 2022-2027 su usklađeni sa strateškim ciljevima iz LEAP-a Općine Doboj Istok i Strategije razvoja općine Doboj Istok 2021 – 2027 , a koji su u ovim dokumentima usklađeni sa Federalnom strategijom zaštite okoliša, Federalnim planom upravljanja otpadom i Planom upravljanja otpadom TK, kao dokumenata višeg reda sa kojim općinski planovi upravljanja otpadom trebaju biti usklađeni.

Na osnovu toga se ovim planom postavljaju sljedeći strateški ciljevi za planski period:

Tabela 25: Strateški ciljevi i mjere za planski period

Oznaka cilja i mjere	STRATEŠKI CILJEVI / MJERE
SC1	Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi usljed prikupljanja i odlaganja otpada
M 1.1	Povećati broj domaćinstava obuhvaćenih redovnim odvozom otpada
M 1.2	Spriječiti nastanak divljih deponija
SC2	Unaprijeđenje infrastrukture za integralno upravljanje otpadom
M 2.1	Unaprijediti infrastrukturu koja će moći pratiti implementiranje PUO
SC3	Smanjenje količina otpada za finalno odlaganje/zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa
M 3.1	Uspostaviti sistem razdvajanja i plasmana ambalažnog otpada u domaćinstvima, privrednim subjektima i javnim ustanovama
M 3.2	Uspostaviti sistem upravljanja krupnim otpadom
M 3.3	Uspostaviti sistem za decentralizirano kompostiranje organskog otpada
SC4	Podizanje javne svijesti stanovništva o problematici upravljanja otpadom
M 4.1	Provesti projekte podizanja javne svijesti i informisanja građana

AKCIONI PLAN

11. AKCIONI PLAN

Na osnovu Strateških ciljeva i mjera iz tabele 25. daje se Akcioni plan koji se sastoji od mjera i aktivnosti koje je potrebno implementirati kako bi se postigli strateški ciljevi.

Nosilac svih predviđenih aktivnosti navedenih u ovom Planu je Općina Doboj Istok u saradnji sa JKP-a „Čisto“ doo, kome je povjereno vršenje poslova te prirode i višim nivoima vlasti, kao i donatorima.

Tabela 26: Opis mjera i aktivnosti za planski period

Mjere	Aktivnosti	Rok izvršenja	Izvor sredstava
STRATEŠKI CILJ 1: Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi usljed prikupljanja i odlaganja otpada			
M1.1 Povećati broj domaćinstava obuhvaćenih redovnim odvozom otpada	Izrada plana uključivanja svih domaćinstava u organizirani odvoz otpada	2022.	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"
	Slanje Rješenja i potpisivanje Ugovora o odvozu otpada	2023. 2025. 2027. 70% 82% 95%	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"
	Inspeksijski nadzor i preduzimanje mjera za nepoštivanje Rješenja	kontinuirano	Komunalni redar i komunalni Inspektor
M1.2 Spriječiti nastanak divljih deponija	Uklanjanje nelegalnih odlagališta otpada, saniranje područja na kojem su se nalazila i čišćenje magistralnih regionalnih puteva od otpada	22-23 24-25 26-27 15 118	Općina i Vlada TK 1.050 KM/dep.
	Postavljanje znakova zabrane odlaganja otpada, inspeksijski nadzor i kažnjavanje	kontinuirano	Općina i Vlada TK 50 KM/znak
STRATEŠKI CILJ 2: Unaprijeđenje infrastrukture za integralno upravljanje otpadom			
M2.1 Unaprijediti infrastrukturu koja će moći pratiti implementiranje PUO	Nabavka manjeg vozila sabijača za transport miješanog otpada (1vozilo)	2023.	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 50.000,00 KM
	Nabavka specijalnog vozila za prikupljanje i transport selektiranog otpada (1vozilo)	2025.	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 50.000,00 KM
	Nabavka kanti do 120 l za miješani otpad za individualna domaćinstva (100 kom/ god x 50,00 KM)	100 kom/god	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 30.000,00 KM
	Nabavka normiranih kontejnera 1100 l za miješani otpad (10 kom/god x 500,00 KM)	10 kom/god	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 30.000,00 KM
STRATEŠKI CILJ 3: Smanjenje količina otpada za finalno odlaganje/zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa			
M3.1 Uspostaviti sistem razdvajanja i plasmana	Izrada studije opravdanosti za razdvajanje i plasman ambalažnog otpada	2022.	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" 2.000,00 KM

ambalažnog otpada u domaćinstvima, privrednim subjektima i javnim ustanovama	Pilot projekat: uvođenje razdvajanja otpada na ambalažni i ostali otpad za individualne stambene objekte i javne ustanove	2022.	Centar za ekologiju Tuzla, Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" 7.000,00 KM
	Nabavka PVC vreća u boji za ambalažni otpad (papir i plastika) (0,30KM/vreća) (dom/mjes)	22 -100 23 -200 24 -300 25 - 400 26 i 27 po 500	JKP "Čisto" doo 14.400,00 KM
	Nabavka tipskih kontejnera za abalažni otpad za zelena ostrva (staklo, plastika, papir) i uređenje prostora zelenih ostrva. (1 ostrvo x 3.000,00 KM)	2025.2026. 2027. 1 2 2	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 15.000,00 KM
	Urediti enterijer i prilagoditi ga novim potrebama za odvajanje i pakovanje ambalažnog otpada	2023. i 2024.	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 5.000,00 KM
	Nabavka opreme za pakovanje (baliranje) ambalažnog otpada	2022.	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori 20.000,00 KM
	Edukacija radnika angažiranih na poslovima selekcije otpada	kontinuirano	JKP "Čisto" doo 3.000,00 KM
M3.2 Uspostaviti sistem upravljanja krupnim otpadom	Izrada plana odvoza krupnog otpada za Općinu Doboj Istok (krajem svake godine za narednu)	kontinuirano	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto"
	Informiranje građana o vrstama krupnog otpada koji se preuzima i o planu odvoza tog otpada na web stranici, slanje plana odvoza uz račun početkom godine ili info na poleđini računa	kontinuirano	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" 3.000,00 KM
	Organizirano preuzimanje krupnog otpada prema usvojenom planu	kontinuirano	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" 18.000,00 KM
M3.3 Uspostaviti sistem za decentralizirano kompostiranje organskog otpada	Uvođenje, podrška i širenje decentralnog kompostiranja organskog otpada (edukacija, podjela kompostera, alata itd.)	2023.- 2025 po15% 2026 2027 20% 25%	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto", Donatori, NVO 30.000 KM
STRATEŠKI CILJ 4: Podizanje javne svijesti stanovništva o problematici upravljanja otpadom			
M4.1 Provesti projekte podizanja javne svijesti i informisanja građana	Izrada promotivnog materijala (informativni leci, brošure, kalendari, naljepnice, itd)	kontinuirano	JKP "Čisto", donatori, NVO 9.000,00 KM
	Formiranje i redovno ažuriranje internet stranice JKP "Čisto" sa informacijama o odvozu otpada od važnosti za građane kao i informacijama o drugim aktivnostima	kontinuirano	JKP "Čisto" 7.000,00 KM

	Uspostavljane i provođenje komunikacije sa građanima preko raspoloživih društvenih mreža, medija, promotivnih letaka i direktnim kontaktom preko inkasanata	kontinuirano	JKP "Čisto" 3.000,00 KM
	Planiranje ciljanih grantova NVO-a za projekte podizanja javne svijesti koji će doprinijeti realizaciji ciljeva PUO (radionice, kampanje, projekti sa školama, privrednicima, javnim ustanovama i dr.)	kontinuirano	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto", Donatori, 2.000 KM/god

Tabela 27: Finansijski pregled Plana upravljanja otpadom 2022. – 2027. godina

NAZIV CILJA, MJERE ili AKTIVNOSTI	IZVOR FINANSIRANJA	GODINA IMPLEMENTACIJE					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM U OPĆINI DOBOJ ISTOK	UKUPNO PLAN	348.700,00					
	UKUPNO GODINA	59.520,00	86.790,00	35.260,00	85.730,00	40.200,00	41.200,00
Strateški cilj broj 1: Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi usljed prikupljanja i odlaganja otpada		9.800,00	8.350,00	7.100,00	5.850,00	4.600,00	4.600,00
M 1.1 Povećati broj domaćinstava obuhvaćenih redovnim odvozom otpada		1.400,00	1.000,00	800,00	600,00	400,00	400,00
A-1.1.1 Izrada plana uključivanja svih domaćinstava u organizirani odvoz otpada	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"	200,00					
A-1.1.2 Slanje Rješenja i potpisivanje Ugovora o odvozu otpada	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"	600,00	500,00	400,00	300,00	200,00	200,00
A-1.1.3 Inspekcijski nadzor i preduzimanje mjera za nepoštivanje Rješenja	Općina Doboj Istok	600,00	500,00	400,00	300,00	200,00	200,00
M 1.2. Spriječiti nastanak divljih deponija		8.400,00	7.350,00	6.300,00	5.250,00	4.200,00	4.200,00
A-1.2.1 Uklanjanje nelegalnih odlagališta otpada i saniranje područja na kojem su se nalazila	Općina Doboj Istok i Vlada TK	8.000,00	7.000,00	6.000,00	5.000,00	4.000,00	4.000,00
A-1.2.2 Postavljanje znakova zabrane odlaganja otpada, inspekcijski nadzor i kažnjavanje	Općina Doboj Istok i Vlada TK	400,00	350,00	300,00	250,00	200,00	200,00

Strateški cilj broj 2: Unapređenje infrastrukture za integralno upravljanje otpadom		10.000,00	60.000,00	10.000,00	60.000,00	10.000,00	10.000,00
M 2.1. Unaprijediti infrastrukturu koja će moći pratiti implementaciju PUO		10.000,00	60.000,00	10.000,00	60.000,00	10.000,00	10.000,00
A-2.1.1 Nabavka manjeg vozila sabijača za transport miješanog otpada (1vozilo)	Općina Doboj Istok, JKP "Čisto" i donatori		50.000,00				
A-2.1.2 Nabavka specijalnog vozila za prikupljanje i transport selektivnog otpada (1vozilo)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" i donatori				50.000,00		
A-2.1.3 Nabavka kanti do 120 l za miješani otpad za individualna domaćinstva (100 kom/god x 50,00 KM)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" i donatori	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
A-2.1.4 Nabavka normiranih kontejnera 1100 l za miješani otpad (10 kom/god x 500,00 KM)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" i donatori	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
Strateški cilj broj 3: Smanjenje količine otpada za finalno odlaganje /zbrinjavanje uz efikasnije korištenje resursa		33.720,00	13.440,00	13.160,00	14.880,00	20.600,00	21.600,00
M 3.1. Uspostaviti sistem razdvajanja i plasmana ambalažnog otpada u domaćinstvima, privrednim subjektima i javnim ustanovama		30.220,00	4.940,00	4.660,00	6.380,00	10.100,00	10.100,00
A-3.1.1 Izrada studije opravdanosti za razdvajanje i plasman ambalažnog otpada	JKP Čisto i konsultan tska kuća	2.000,00					
A-3.1.2 Pilot projekat: uvođenje razdvajanja otpada na ambalažni i ostali otpad za 50 individulanih stambenih objekata	CEE Tuzla, Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"	7.000,00					
A-3.1.3 Nabavka PVC vreća u boji za ambalažni otpad (papir i plastiku) (0,30 KM x 500 domaćinstava 150,00 KM/mjesečno	JKP "Čisto"	720,00	1.440,00	2.160,00	2.880,00	3.600,00	3.600,00

A-3.1.4 Nabavka tipskih kontejnera za abalažni otpad za zelena ostrva (staklo, plastika, papir) i uređenje prostora zelenih ostrva. (5 ostrva x 3.000,00 KM)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" i donatori				3.000,00	6.000,00	6.000,00
A-3.1.5 Urediti enterijer i prilagoditi ga novim potrebama za odvajanje i pakovanje ambalažnog otpada	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" i donatori		3.000,00	2.000,00			
A-3.1.6 Nabavka opreme za pakovanje (baliranje) ambalažnog otpada	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto" i donatori	20.000,00					
A-3.1.7 Edukacija radnika angažiranih na poslovima selekcije otpada	JKP "Čisto"	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
M 3.2. Uspostaviti sistem upravljanja krupnim otpadom		3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00
A-3.2.1 Izrada plana odvoza krupnog otpada za Općinu Doboj Istok (krajem svake godine za narednu)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"						
A-3.2.2 Informiranje građana o vrstama krupnog otpada koji se preuzima i o planu odvoza tog otpada na web stranici, slanje plana odvoza uz račun početkom godine ili info na poledini računa	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
A-3.2.3 Organizirano preuzimanje krupnog otpada prema usvojenom planu	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto"	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
M 3.3 Uspostaviti sistem za decentralizirano kompostiranje organskog otpada		0,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	7.000,00	8.000,00
M-3.3.1 Uvođenje, podrška i širenje decentralnog kompostiranja organskog otpada (edukacija, podjela kompostera, alata itd)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto", NVO i donatori		5.000,00	5.000,00	5.000,00	7.000,00	8.000,00
Strateški cilj broj 4: Podizanje javne svijesti stanovništva o problematici upravljanja otpadom		6.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00

M4.1 Provesti projekte podizanja javne svijesti i informisanja građana		6.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
A-4.1.1 Izrada promotivnog materijala (informativni leci, brošure, kalendari, naljepnice, itd)	JKP "Čisto", NVO i donatori	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
A-4.1.2 Formiranje i redovno ažuriranje internet stranice JKP "Čisto" sa informacijama o odvozu otpada od važnosti za građane kao i informacijama o drugim aktivnostima	JKP "Čisto"	2.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
A4.1.3 Uspostavljanje i provođenje komunikacije sa građanima preko raspoloživih društvenih mreža, medija, promotivnih letaka i direktnim kontaktom preko inkasana	JKP "Čisto"	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
A4.1.4 Planiranje ciljanih grantova NVO-a za projekte podizanja javne svijesti koji će doprinijeti realizaciji ciljeva PUO (radionice, kampanje, projekti sa školama, privrednicima, javnim ustanovama i dr)	Općina Doboj Istok i JKP "Čisto", NVO i donatori	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00

Tabela 28: Zbirni finansijski pregled Plana po izvorima finansiranja

IZVOR FINANSIRANJA	UKUPNA SREDSTVA	SREDSTVA PO GODINI u KM					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
OPĆINA DOBOJ ISTOK	82.100,00	17.400,00	18.250,00	9.800,00	16.350,00	10.150,00	10.150,00
JKP „ČISTO“ doo	52.400,00	6.220,00	10.940,00	6.660,00	12.380,00	8.100,00	8.100,00
MINISTARSTVA, FONDOVI ili DONATORI	214.200,00	35.900,00	57.600,00	18.800,00	57.000,00	21.950,00	22.950,00

MONITORING IMPLEMENTACIJE

12. MONITORING IMPLEMENTACIJE

Monitoring podrazumijeva formiranje tijela u Općini, koje će pratiti indikatore i realizaciju plana na godišnjem nivou.

12.1 RADNA GRUPA

Praćenje implementacije Općinskog plana upravljanja otpadom u svim njegovim segmentima, prema utvrđenoj dinamici i rokovima za realizaciju, će vršiti Radna grupa u koju se imenuju lica ispred:

- Služba za prostorno uređenje općine- Odsjek za komunalne poslove
- Služba za poduzetništvo i finansije
- Direktor/predstavnik javnog komunalnog preduzeća
- Javne ustanove i preduzeća
- NVO, MZ ili drugo
- Općinsko vijeće

Radnu grupu Rješenjem imenuje općinski načelnik, na planski period određen Planom, u roku od 30 dana od usvajanja Plana.

Prvi osnivački sastanak Radne grupe se planira u roku 30 dana od imenovanja.

Imenovana lica mogu operativno delegirati odgovorna lica za učešće u radu Radne grupe, pri čemu se ne isključuje potreba za njihovim prisustvom i učešćem u procesu praćenja i ocjene postignutih ciljeva.

Za koordinaciju rada Radne grupe, izrade Akcionog plana sa budžetom i Godišnjeg izvještaja o implementaciji Plana je odgovorna Služba za prostorno uređenje općine Doboj Istok.

12.2 ZADACI RADNE GRUPE

Zadaća Radne grupe je da:

- prikuplja podatke, obrađuje ih i analizira indikatore stanja upravljanja otpadom,
- analizira, ocjenjuje i sumira rezultate završenih aktivnosti u tekućoj godini,
- planira aktivnosti i sredstva za narednu godinu,
- utvrđuje način pristupanja vanjskim izvorima finansiranja za one projekte za koje je to predviđeno.

U planskom periodu, Radna grupa će se inače sastajati najmanje dva puta godišnje i to:

- Prvi radni sastanak u mjesecu martu radi evaluacije aktivnosti u tekućoj godini. Nakon prvog radnog sastanka, Radna grupa priprema Izvještaj o stepenu implementacije Plana koji se podnosi Općinskom vijeću na prvoj narednoj sjednici. Općinsko vijeće usvaja ili odbija izvještaj i predlaže korektivne akcije u cilju postizanja učinkovitosti i djelotvornosti na implementaciji Plana.
- Drugi radni sastanak u mjesecu septembru radi ažuriranja Akcionog plana i planiranja redoslijeda implementacije aktivnosti, sredstava potrebnih za njihovu realizaciju u općinskom budžetu za narednu godinu i načina pristupanja vanjskim izvorima finansiranja za one projekte za koje je to predviđeno. Nakon drugog radnog sastanka, Radna grupa priprema Konačni izvještaj o

implementaciji Plana za tekuću godinu te na osnovu njega i Revidovani akcioni plan za narednu godinu sa prijedlogom budžeta. Svi dokumenti se podnose Općinskom vijeću na prvoj narednoj sjednici koje usvaja ili odbija izvještaj i odobrava planiranje sredstava u budžetu za narednu godinu

12.3 OCJENA USPJEŠNOSTI PLANA UPRAVLJANJA OTPADOM

Ocjena uspješnosti Plana upravljanja otpadom općine Doboj Istok i nivo ostvarivanja postavljenih ciljeva biće osiguranakroz praćenje indikatora na godišnjem ili planskom nivou:

- broj i procenat domaćinstava i stanovnika uključenih u sistem odvoza otpada,
- broj i procenat privrednih subjekata i javnih institucija uključenih u sistem odvoza otpada,
- broj saniranih i zatvorenih divljih deponija,
- broj domaćinstava koja su uključena u odvajanje otpada na ambalažni i ostali otpad,
- broj javnih institucija i privrednih subjekata koji su uključeni u selekciju otpada na izvoru,
- broj akcija sakupljanja i odvoza krupnog otpada,
- broj domaćinstava uključenih i osposobljenih za kompostiranje,
- broj i vrsta akcija na informiranju i podizanju svijesti građana,
- broj izdatih Rješenja, potpisanih novih Ugovora i preduzetih inspekcijskih mjera,
- količina prikupljenog otpada koji je odložen na deponiju: t/god,
- količina prikupljenog krupnog otpada: t/god,
- količina izdvojenih sekundarnih sirovina: t/god,
- prihod od prodaje sekundarnih sirovina: KM/god,
- rashodi za prikupljanje i resortiranje sekundarnih sirovina: KM/god.

